

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ

2024 оны 12 сарын 30 өдөр

Дугаар А/65

Зуунмод сум

「 Аудитын тайлан баталгаажуулах тухай 」

Төрийн аудитын тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.4, УИХ-ын төсвийн байнгын хорооны 2023 оны “Аудитын сэдэв батлах тухай” 8 дугаар тогтоол, МУЕА-ын “Аудитын жилийн төлөвлөгөө батлах тухай” 2023 оны А/162 дугаар тушаал, 2023 оны А/102 дугаар “Эрх шилжүүлэх тухай” тушаалын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан “Аймаг, нийслэл дэх Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудиторт шилжүүлэх эрх”-ийн 1.4 дэх заалтуудыг тус тус үндэслэн тушаах нь:

1. Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газраас гүйцэтгэсэн “Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал 2019-2023 он” сэдэвт гүйцэтгэлийн аудитын тайланг баталгаажуулсугай.
2. Аудитын тайланг аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга Н.Энхболд, аймгийн Засаг дарга Л.Төмөрчөдөр нарт тус тус хүргүүлэхийг ахлах аудитор Ж.Бямбацогт-д үүрэг болгосугай.
3. Аудитаар илэрсэн зөрчилд өгөгдсөн 910,926.0 мянган төгрөгийн 42 төлбөрийн акт, 10,448,780.2 мянган төгрөгийн 43 албан шаардлага, хариуцлага тооцуулах нэг албан шаардлага, ажил сайжруулах 4 зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ авч, биелэлтийг 2025 оны 6 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг аймгийн Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газрын дарга /Б.Насанжаргал/-д зөвлөсүгэй.
4. Аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж үр дүнг тооцож ажиллахыг ахлах аудитор Ж.Бямбацогт, Ц.Саранчимэг нарт үүрэг болгосугай.
5. Аудитын тайланг баталгаажуулснаас хойш 14 хоногт багтаан аудитын ажлын болон нотлох баримтыг хадгаламжийн нэгж үүсгэн, Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын архивд хүлээлгэн өгөхийг гүйцэтгэлийн аудитын багийн аудитор Д.Бямбасүрэн, Б.Адьяасүрэн нарт үүрэг болгосугай.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

G/Архив/Албан бичиг 2024/ Tushaal

019011059

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ГАЗАР ОЛГОЛТ, ЭРХ ШИЛЖҮҮЛЭЛТИЙН
БАЙДАЛ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/30-3-ШТА-ГА

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: : khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Ахлах аудитор Ж.Бямбацогт

Утас: 70273465 Цахим хаяг: byambatsogtj@audit.gov.mn

Ахлах аудитор Ц.Саранчимэг

Утас: 70272287 Цахим хаяг: sararchimegts@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.audit.mn

АГУУЛГА

Хүснэгтийн товъёг	2
Графикын товъёг	2
Зургийн товъёг	2
Товчилсон үгийн тайлбар	3
Аудит хийх үндэслэл, бүрэн эрх	4
Аудитын зорилт	4
Аудитын хамарсан хүрээ, хугацаа	4
Аудитын хязгаарлалт	4
Аудитын арга зүй, шалгуур үзүүлэлт	4
Аудитын бүрэлдэхүүн, хугацаа	5
Үндсэн мэдээлэл	5
Хүндрэл бэрхшээл	7
БҮЛЭГ 1. ГЭР БҮЛИЙН ХАМТЫН ХЭРЭГЦЭЭНИЙ ГАЗРЫГ ХУУЛЬД ЗААСАН ХЭМЖЭЭНЭЭС ХЭТРҮҮЛСЭН, ДУУДЛАГА ХУДАЛДААГААР ЭЗЭМШҮҮЛЭХ ГАЗРЫГ ҮНЭ ТӨЛБӨРГҮЙ ЭЗЭМШҮҮЛДЭГ ЗӨРЧИЛ БУУРАХГҮЙ БАЙНА.....	8
А.1 Аймаг, сумын газар зохион байгуулалтын тухайн жилийн төлөвлөгөө батлахдаа аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө, сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг баримтлаагүй байна.....	8
А.2. Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний газрыг ГЗБТ-нд тусгаагүй байршилд олгосон, хуульд заасан газрын хэмжээнээс илүү эзэмшүүлсэн зөрчил арилаагүй байна.	10
А.3. Иргэн, хуулийн этгээдэд 552,2 сая төгрөгийн анхны үнэтэй 221 га газрыг дуудлага худалдаагүй эзэмшүүлсэн байна.....	12
БҮЛЭГ 2. ГАЗРЫН ЭРХ ШИЛЖҮҮЛСНИЙ ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАР, ГАЗРЫН ТӨЛБӨР, УЛСЫН ТЭМДЭГТИЙН ХУРААМЖИЙГ НОГДУУЛААГҮЙ, ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭЭГҮЙ БАЙНА.	17
Б.1. Аймгийн хэмжээнд 2019-2023 онд 24,151.2 га газрыг дуудлага худалдаагаар эзэмшүүлж, төсөвт 23,345.0 сая төгрөг төвлөрүүлсэн байна.	17
Б.2. Газар эзэмшүүлэх, эрх шилжүүлэх, эрхийн гэрчилгээг сунгахтай холбоотой татвар, хураамжийг иргэн, ААН-д ногдуулж төсөвт төвлөрүүлээгүй байна.	18
Б.3. Газрын төлбөрийг бүрэн ногдуулж, төсөвт төвлөрүүлээгүйгээс 2,330.0 сая төгрөгийн дутуу төлөлттэй байна.....	19
БҮЛЭГ 3. ГАЗРЫГ ЗОРИУЛАЛТЫН ДАГУУ ЭЗЭМШИХ, АШИГЛАХ, ЭРХ ОЛГОХТОЙ ХОЛБООТОЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТЭД СУМДЫН ИТХ-ААС ТАВИХ ХЯНАЛТ ХАНГАЛТГҮЙ БАЙНА.....	22
В.1. Мэргэжлийн байгууллагаас газар олголт, ашиглалтай холбоотой хяналт шалгалтыг хийж зөрчлийг арилгуулж байгаа боловч зөрчлийг давтан гаргасаар байна.	22

В.2. Газрын нэгдмэл санд бүртгэсэн, газрын кадастрын нэгдсэн систем хөтлөх үйл ажиллагаа хууль тогтоомжид нийцсэн байна.	23
ДҮГНЭЛТ:	25
ЗӨВЛӨМЖ:	26
Хавсралт:.....	28

Хүснэгтийн товьёг

Хүснэгт 1. Төв аймгийн газрын нэгдмэл сангийн үндсэн ангилал /га-аар/	6
Хүснэгт 2. Газар тариалангийн бүс нутаг.....	6
Хүснэгт 3. ГЗБЕТ-ний газрын нэгдмэл сангийн өөрчлөлт.....	8
Хүснэгт 4. Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээгээр олгосон газрын судалгаа	11
Хүснэгт 5. Иргэн ААН-д эзэмшүүлсэн газар /зориулалтаар/	13
Хүснэгт 6. Эрх шилжүүлсэн газар /зориулалтаар/	18
Хүснэгт 7. Газрын эрх шилжүүлсний орлогын албан татварын дутуу төлөлт.....	19
Хүснэгт 8. Өмчлөл, эзэмшил, ашиглалтад байгаа газрын ангилал	24

Графикын товьёг

График 1. ГЗБТ-г мэдээллийн санд оруулсан байдал /нэгж талбараар/	7
График 2. Газрын олголтын зөрчлийн ангилал	13
График 3. Газрын дуудлага худалдааны орлого.....	17
График 4. Газрын төлбөрийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /сая төгрөг/	20
График 5. Төв аймгийн газрын нэгдмэл сан /га/	23
График 6. Төв аймгийн газрын нэгдмэл сангийн эрх зүйн байдал.....	24

Зургийн товьёг

Зураг 1. Батсүмбэр сумын усан сан бүхий газрын суурьшлын бүс.....	9
Зураг 2. Газрын хувийн хэргийн хадгалалтын байдал.....	11
Зураг 3. Баянчандмань сум 2.24 газрыг 1 иргэнд 0.07 га-аар 32 захирамж гаргаж олгосон газар	12
Зураг 4. Алтанбулаг сум Туул голын эрэг дагуу жимс жимсгэнэ зориулалттай газар	15
Зураг 5. Батсүмбэр сум Сөгнөгөрийн голын эрэг дагуу аялал жуулчлалын зориулалттай газар.	16

Товчилсон үгийн тайлбар

ААН	Аж ахуй нэгж
ААНБ	Аж ахуй нэгж байгууллага
ААНОАТ	Аж ахуй нэгжийн орлогын албан татвар
АДБОУС	Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт
БЗОСК	Барилга захиалагч, орон сууцны корпорац
ГБХХ	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ
ГЗБГЗЗГ	Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газар
ГЗБГЗЗЕГ	Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн ерөнхий газар
ГЗБЕТ	Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө
ГЗБТ	Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө
ГТХ	Газрын тусгай хэрэгцээ
ГХБХБГ	Газрын харилцаа, барилга хот байгуулалтын газар
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ИНХ	Иргэдийн нийтийн хурал
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
МТА	Монголын татварын алба
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий Аудитор
МУЗГ	Монгол Улсын Засгийн газар
ОНӨААТҮГ	Орон нутгийн өмчит аж ахуйн тооцоот үйлдвэрийн газар
ОНӨҮГ	Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар
СТСХ	Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс
УИХ	Улсын Их Хурал
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ХАА	Хөдөө аж ахуй
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ХХОАТ	Хувь хүний орлогын албан татвар

Аудит хийх үндэслэл, бүрэн эрх

Аудитыг Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1 дэх, 11 дүгээр зүйлийн 11.1, 11.5 дахь зүйлийг үндэслэн Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд МУЕА-ын “Аудитын сэдэв батлах тухай” 2023 оны А/101 дугаар тушаал болон Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэлээ.

Аудитын зорилт

Иргэн, хуулийн этгээдэд газар олголтын байдал, газар эзэмших, ашиглах эрхийн гэрчилгээнд өөрчлөлт оруулах шийдвэр, үйл ажиллагааг хууль тогтоомжийн дагуу үр дүнтэй зохион байгуулж, хэрэгжүүлсэн эсэхэд аудит хийж, дүгнэлт гарган зөвлөмж боловсруулж холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлэх, аудитын дүнг Аймгийн Засаг дарга, ИТХ-д танилцуулж, олон нийтэд мэдээлэхэд аудитын зорилго чиглэгдсэн. Дээрх зорилтын хүрээнд дараах дэд зорилтын дагуу аудитыг гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- Газар эзэмших, ашиглахтай холбоотой харилцааг үр дүнтэй төлөвлөж, зохион байгуулсан уу?
- Газрын харилцаатай холбоотой хуулиар тогтоосон албан татвар, төлбөр, хураамжийг ногдуулж, бүрэн барагдуулсан уу?
- Газрын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд тавих хяналтыг үр дүнтэй хэрэгжүүлж байна уу?

Аудитын хамарсан хүрээ, хугацаа

Төв аймгийн нутаг дэвсгэрт газар олгох, эрх шилжүүлэхтэй холбоотой Улаанбаатар хоттой хил залгаа, газрын эрэлт ихтэй сумдыг /Алтанбулаг, Аргалант, Батсүмбэр, Баян, Баяндэлгэр, Баянжаргалан, Баянхангай, Заамар, Баянчандмань, Борнуур, Жаргалант, Эрдэнэ, Мөнгөнморьт, Сэргэлэн, Зуунмод/ түүвэрлэн сумын ИТХ, Засаг дарга, ГХБХБГ, Татварын хэлтэс, УБХ, газрын даамал, мөн газрын харилцааны чиглэлийн бусад байгууллага, албан тушаалтны 2019 оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг хүртэлх хугацааны үйл ажиллагааг хамруулж, тухайн байгууллага, албан тушаалтны газар эзэмшүүлэх, ашиглуулахтай холбогдох шийдвэр, хувийн хэрэг, баримт материалыг түүвэрлэн шалгасан.

Аудитын хязгаарлалт

Засгийн газрын шийдвэрээр зарим газрыг улсын тусгай хамгаалалтад авах үйл ажиллагааг аудитын түүвэрт хамруулаагүй, хязгаарласан болно.

Аудитын арга зүй, шалгуур үзүүлэлт

Аудитыг гүйцэтгэхдээ АДБОУС 100, 300, 400, 3000-3100, 4000, дугаар стандартууд, Монгол Улсын төрийн аудитын стандарт MNS 6817-5:2020 Гүйцэтгэлийн аудитын зарчим, MNS 6817-6:2020 Нийцлийн аудитын зарчим, MNS 6817- 7:2020 Гүйцэтгэлийн аудитын стандарт, “Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам”-ын дагуу”-ыг баримтлан аудитад хамрагдсан байгууллагуудаас авсан мэдээлэл, нэгж талбарын хувийн хэрэг, газрын кадастрын мэдээллийн сан болон цуглуулсан нотлох зүйлсийг нягтлан шалгах, холбогдох албан тушаалтнуудтай уулзалт, ярилцлага хийх, лавлагаа, тайлбар авах, дүн шинжилгээ, түүвэрлэлт хийх зэрэг арга зүйг ашиглаж аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж боловсрууллаа.

Аудитын дүн, дүгнэлтэд дэмжлэг болох нотлох зүйлс, холбогдох мэдээ, судалгаа, тайланг ажлын баримт материалд хавсаргав.

Аудитад ашигласан хууль тогтоомж, шалгуур үзүүлэлт

Аудитын зорилттой холбоотой дараах хууль, дүрэм, журам, зааврыг шалгуур үзүүлэлт болгон ашиглалаа. Үүнд

- Газрын тухай хууль;
- Хот байгуулалтын тухай хууль;
- ХХОАТ-ын тухай хууль;
- ААНОАТ-ын тухай хууль;
- Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хууль;
- Газрын төлбөрийн тухай хууль;
- Засгийн газрын 2016 оны 10 дугаар тогтоолоор баталсан “Газар өмчлүүлэх, эзэмшүүлэх, ашиглуулах дуудлага худалдаа явуулах журам”, “Газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах төсөл сонгон шалгаруулах журам”;
- Засгийн газрын 2017 оны 287 дугаар тогтоолоор баталсан “Газрын улсын тусгай хэрэгцээнд авах, гаргах, түүний хэмжээ, заагийг тогтоох, ашиглах журам”;
- ГХГЗЗГ-ын даргын 2009 оны 224 дүгээр тушаалаар баталсан “Газрын нэгдмэл сангийн тоо бүртгэл хөтлөх журам”;
- ГХГЗЗГ-ын даргын 2011 оны 171 дүгээр тушаалаар баталсан “Газрын кадастрын мэдээллийн санг ажиллуулах журам”;
- Төв аймгийн ИТХ-ын 2017 оны 2 дугаар сарын 20-ны өдрийн IV хуралдааны 01 тогтоолоор баталсан “Хөгжлийн түүчээ – Төв аймаг – 2024 аймгийн хөгжлийн хэтийн зорилт”
- Төв аймгийн ИТХ-ын 2019 оны 03 дугаар сарын 12-ны өдрийн 12 дугаар хуралдааны 04 тогтоолоор баталсан “Аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө”

Аудитын бүрэлдэхүүн, хугацаа

Аудитыг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал удирдаж, аудитын менежер О.Амаржаргал чанарын хяналтыг хэрэгжүүлж, ахлах аудитор Ж.Бямбацогт, Ц.Саранчимэг аудитор Г.Баянжаргал, Д.Бямбасүрэн, Т.Хүрэлбаатар, Б.Адъяасүрэн нар гүйцэтгэв.

Аудитын төлөвлөлтийн өмнөх үе шатны ажлыг 2024 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрөөс, төлөвлөлтийн үе шатны ажлыг 2024 оны 05 дугаар сарын 12-ны өдрөөс, гүйцэтгэлийн үе шатны ажлыг 2024 оны 05 дугаар сарын 27-ны өдрөөс, тайлагналын үе шатны ажлыг 11 дүгээр сарын 15-ны өдрөөс тус тус эхлүүлэн гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2024 оны 11 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор дарга, Тэргүүлэх аудиторын тушаалаар баталгаажуулан аймгийн ИТХ, Засаг дарга, ГХБХБГ, Төв аймгийн татварын хэлтэст хүргүүллээ.

Үндсэн мэдээлэл

Төв аймаг нь Монгол Улсын дорнод төв хэсэгт 74,042.37 км² газар эзлэн оршдог. Нутаг дэвсгэрийнхээ дунд хэсэгтээ Нийслэл Улаанбаатар хотыг хүрээлж, бусад талаараа Хэнтий, Говьсүмбэр, Дундговь, Өвөрхангай, Булган, Сэлэнгэ зургаан аймагтай хиллэнэ. Нийт нутгийн 109,036.7 га буюу 1,5 хувийг хот, тосгон бусад суурин газар, 18,1 хувийг ой, 0,2 хувийг усан сан бүхий газар эзэлдэг байна.

Хүснэгт 1. Төв аймгийн газрын нэгдмэл сангийн үндсэн ангилал /га-аар/

№	Газрын нэгдмэл сангийн үндсэн ангилал	Газрын талбайн хэмжээ	Нийт нутаг дэвсгэрт эзлэх хувь
1	Хөдөө аж ахуйн газар	5,860,682.5	79.2
2	Хот тосгон бусад суурин газар	109,036.7	1.5
3	Зам шугам сүлжээний газар	78,973.4	1.1
4	Ойн сан бүхий газар	1,339,258.4	18.1
5	Усны сан бүхий газар	16,286.0	0.2
Аймгийн нийт талбай		7,404,237.0	100.0

Эх сурвалж: ГХБХБГ-ын 2023 оны газрын нэгдмэл сангийн тайлан

Аймаг, сумын Засаг даргын захирамжаар 2019-2023 оны хугацаанд нийт 12849 нэгж талбарт 11645,6 га газрыг гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний зориулалтаар шинээр эзэмшүүлэхээр шийдвэрлэсэн бол 25641 нэгж талбарт 9254,1 га талбай бүхий газрыг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллагаа эрхлэх зориулалтаар эзэмшүүлж, 21 нэгж талбар бүхий 2,415.4 га газрыг гэрээний үндсэн дээр эзэмшүүлж, ашиглуулахаар шийдвэрлэжээ.

"Тариалангийн бүс нутаг тогтоолгох тухай" Төв аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2018 оны 2 дугаар сарын 22-ны өдрийн 19 дүгээр тогтоолыг үндэслэн МУЗГ-ын 2018 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдрийн 131 дүгээр тогтоолоор баталсан тариалангийн бүс нутагт Төв аймгаас 11 сумын газар нутаг бүхэлдээ, 2 сумын 5 багийн нутаг дэвсгэр багтсан байна.

Хүснэгт 2. Газар тариалангийн бүс нутаг

д/д	Сумын нэр	Баг
1	Аргалант	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
2	Архуст	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
3	Батсүмбэр	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
4	Баянхангай	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
5	Баянцогт	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
6	Баянчандмань	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
7	Борнуур	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
8	Жаргалант	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
9	Сүмбэр	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
10	Угтаалцайдам	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
11	Цээл	Сумын газар нутгийн хэмжээнд
12	Эрдэнэсант	1, 2, 3, 4 дүгээр баг
13	Заамар	1 дүгээр баг

Эх сурвалж: МУЗГ-ын 2018 оны 131 дүгээр тогтоол

МУЗГ-ын 2018 оны 08 дугаар сарын 29-ний өдрийн 273 дугаар тогтоол, МУЗГ-ын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн 3.7.7-д "Шинэ Зуунмод", "Майдар" шинэ хотуудын хөгжлийн төлөвлөлтийг боловсруулж, бүтээн байгуулалтыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж эхэлнэ" гэж тусгасны дагуу Төв аймгийн Сэргэлэн сумын нутаг дэвсгэрт 12000 га газрыг "Майдар хот" төсөл хэрэгжүүлэх зориулалтаар улсын тусгай хэрэгцээнд авч, газрын хилийн заагийн эргэлтийн цэгүүдийн солбицол, талбайн хэмжээг баталсан байна.

МУЗГ-ын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийн 3.7-д "Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын нэгдмэл удирдлага, менежментийн тогтолцоог бэхжүүлж, иргэдийн орон сууцны хангамжийг нэмэгдүүлнэ", 3.7.3-д "Хиймэл оюун ухаан болон блокчейн, мэдээллийн аюулгүй байдал, нууцлалыг хангасан технологид суурилсан газар, үл хөдлөх хөрөнгийн нэгдсэн бүртгэл, үнэлгээ, төлбөр, татвар, биржийн системийг

хөгжүүлж, үйл ажиллагааг эхлүүлнэ” гэж тусгасан байна. Энэ ажлын хүрээнд 2020 оноос газрын нэгдмэл сангийн удирдлагын цахим систем www.egazar.gov.mn цахим хуудас, “E-Gazar” системийг нэвтрүүлсэн бөгөөд энэ нь Монгол Улсын Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн ерөнхий газрын цахим үйлчилгээний систем юм. Энэ систем нэвтэрснээр иргэн, ААНБ өөрийн эзэмшиж буй газартай холбоотой газрын мэдээллийг цахимаар авах, газрын төлөвлөлт, бүртгэл зэрэг 72 төрлийн мэдээллийг авах бөгөөд 23 төрлийн өргөдлийг цахимаар илгээх боломжтой болж төрийн үйлчилгээг хялбаршуулсан байна.

Газрын кадастрын нэгдсэн цахим систем нэвтэрсэнтэй холбоотой ГЗБТ-г цахимд байршуулах ажлыг Төв аймгийн ГХБХБГ-аас зохион байгуулан ажилласнаар 2020-2023 онд 20,6-57,2 хувь хүртэл нэмэгдүүлсэн байна.

График 1. ГЗБТ-г мэдээллийн санд оруулсан байдал /нэгж талбараар/

Хүндрэл бэрхшээл

2024 онд УИХ болон аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн ИТХ-ын 2024 оны ээлжит сонгуулийн жил давхацсантай холбоотой шалгагдагч байгууллагын албан тушаалтан, газрын даамал нар сонгуулийн хэсгийн хорооны гишүүнээр томилогдон ажилласан нь аудит хийх цаг хугацааг удаашрах нөхцөл болсон байна.

БҮЛЭГ 1. ГЭР БҮЛИЙН ХАМТЫН ХЭРЭГЦЭЭНИЙ ГАЗРЫГ ХУУЛЬД ЗААСАН ХЭМЖЭЭНЭЭС ХЭТРҮҮЛСЭН, ДУУДЛАГА ХУДАЛДААГААР ЭЗЭМШҮҮЛЭХ ГАЗРЫГ ҮНЭ ТӨЛБӨРГҮЙ ЭЗЭМШҮҮЛДЭГ ЗӨРЧИЛ БУУРАХГҮЙ БАЙНА.

А.1 Аймаг, сумын газар зохион байгуулалтын тухайн жилийн төлөвлөгөө батлахдаа аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө, сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг баримтлаагүй байна.

Аймгийн ИТХ-ын бүрэн эрхийг Газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.2-т “Аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал нь тухайн шатны Засаг даргын өргөн мэдүүлсэн аймаг, нийслэлийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг хэлэлцэн батална”, Хотын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.5-д “бүс нутгийн хөгжлийн төслийн үндсэн шийдэлтэй уялдуулан орон нутгийн зэрэглэлтэй хот болон тосгоны хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг батлах” гэж заасан байна.

Төв аймгийн ИТХ-ын 2019 оны 12 дугаар хуралдааны 04 дүгээр тогтоолоор “Лапланд эко” ХХК-иар хийлгэсэн “Аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө”-г 637 хуудас бүхий 3 боть, 76 хуудас бүхий зураглалын каталогийг баталсан байна. Уг ерөнхий төлөвлөгөөнд аймгийн ИТХ-ын 2017 оны 2 дугаар сарын 20-ны өдрийн IV хуралдааны 01 тогтоолоор баталсан “Хөгжлийн түүчээ – Төв аймаг – 2024 аймгийн хөгжлийн хэтийн зорилт” хэмээх 8 жилийн хугацаанд 2017-2020, 2021-2024 оноор хоёр үе шаттай хэрэгжүүлэх баримт бичигтэй нийцүүлсэн боловч зарим зүйл нь зөрчилдсөн, тоон мэдээлэл нь зөрүүтэй байна. Тухайлбал “Атрын III аян”-ыг үргэлжлүүлэн тариалангийн газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулж, газар тариалангийн үйлдвэрлэлийг тогтвортой хөгжүүлэн бүтээгдэхүүний чанар, нэгжээс авах ургацыг нэмэгдүүлнэ гэж тусгасан байхад ГЗБЕТ-ний 12 дугаар бүлэг “Газрын нэгдмэл сангийн өөрчлөлт”-т 2030 онд Төв аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө хэрэгжиж дуусахад тариалангийн газар 125,845.86 га талбайгаар буурна гэж тусгасан байна. Аймгийн газар нутгийн хэмжээ хилийн цэсийн маргаан шийдвэрлэхээс бусад тохиолдолд өөрчлөгдөх боломжгүй юм. Гэтэл нэгдмэл сангийн өөрчлөлтийн хүснэгт 12.1-д 2,630,556.09 га-аар нэмэгдүүлсэн, тоон мэдээллийг зөрүүтэй тусгасан байна.

Хүснэгт 3. ГЗБЕТ-ний газрын нэгдмэл сангийн өөрчлөлт

№	Газрын нэгдмэл сангийн үндсэн ангилал	Одоогийн байдлаар /2017 он/	Төлөвлөлтөөр /2030 он/	Өөрчлөлт /+, -/
1	хөдөө аж ахуйн газар	5,567,449.1	5,664,468.9	+97019.7
2	хот тосгон бусад суурин газар	86,726.0	145,107.1	+58381.1
3	зам шугам сүлжээний газар	45,354.0	80,326.4	+34972.3
4	ойн сан бүхий газар	573,123.2	1,486,101.5	+912978.3
5	усны сан бүхий газар	14,285.0	22,495.8	+8210.7
6	тусгай хэрэгцээний газар	1,117,299.6	2,636,293.4	+1518993.7
Аймгийн нийт талбай		7,404,237.0	7,404,237.0	

Эх сурвалж: Төв аймгийн ГЗБЕТ-ний 3 дугаар боть хүснэгт 12.1

Дээрх хүснэгтэд 2030 онд ГЗБЕТ хэрэгжиж дуусахад аймгийн газрын хэмжээ нийт дүнгээрээ өөрчлөгдөөгүй мэт боловч газрын ангилал бүрээр нэмэгдүүлсэн, 2030 оны нийт дүн 10,034,793.09 га болж 2,630,556.09 га-гаар зөрүүтэй тооцсоныг ГХБХБГ хянаж засварлаагүй, аймгийн ИТХ баталсан байна.

Сумын Засаг дарга нар газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө, хэрэгжилтийг ИТХ-ын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн батлуулж ажилладаг боловч сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан боловсруулаагүй, иргэнд гэр бүлийн хамтын хэрэгцээгээр эзэмшүүлэх газрыг нэгж талбар бүрээр газар зүйн солбилцлоор /2022 оноос өмнө/ нь төлөвлөөгүй байна. Энэ нь Газрын тухай хуулийн 56 дугаар зүйлийн 56.1-д зааснаар иргэн, ААНБ-д эзэмшүүлж, ашиглуулах үйл ажиллагаа нь хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, түүнд тулгуурласан үе шатны болон хэсэгчилсэн төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжүүлнэ гэснийг баримтлаагүй нийтлэг зөрчил байна. Газар зохион байгуулалт төлөвлөлттэй холбоотой дараах зөрчил илэрлээ.

- Баянжаргалан сум автозамын гэр хороолол суурьшсан газрыг ногоон байгууламж, орон сууц, худалдаа үйлчилгээ, тээвэр зуучлалын бүс байхаар төлөвлөсөн. Авто замын трасс, гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний зориулалтаар эзэмшүүлэхээр төлөвлөсөн газарт орон сууц, барилга байгууламж, төрийн байгууллага баригдсан байна.
- Баянчандмань сум газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй газарт тариалангийн зориулалтаар 14.9 га газар олгосон байна.
- Батсүмбэр сум усан сан бүхий газрыг суурьшлын бүс болгон иргэдэд өмчлүүлсэн, иргэнд гэр бүлийнх нь хамтын хэрэгцээнд зориулан газар эзэмшүүлэхдээ 2019 оны ГЗБТ-д тусгагдаагүй 1.4 га, тариалангийн зориулалтаар давуу эрхээр 407.7 га газар төлөвлөгөөнөөс хэтрүүлэн олгосон байна.

Зураг 1. Батсүмбэр сумын усан сан бүхий газрын суурьшлын бүс

Эх сурвалж: egazar.gov.mn/map

- Жаргалант сум Газрын тухай хуулийн 29.3 “Багийн иргэдийн Нийтийн Хурлын санал, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын шийдвэрийг үндэслэн, тариалангийн газрыг газар тариалангийн салбарт олон жил тогтвортой ажилласан иргэнд гэр бүлийнх нь хамтын хэрэгцээнд зориулан Засгийн газраас тогтоосон журмын дагуу давуу эрхээр эзэмшүүлж болно. Нэг иргэнд давуу эрхээр эзэмшүүлэх тариалангийн газрын хэмжээ нь үр тарианы зориулалтаар 100 га хүртэл, төмс, хүнсний ногооны зориулалтаар 5 га хүртэл байна”-т заасны дагуу тариалангийн газрыг үр тариа болон төмс хүнсний ногоо тарих зориулалтаар давуу эрхээр эзэмшүүлэхдээ 2019-2020 оны ГЗБТ-д зөвхөн газрын байршлын нэрээр төлөвлөж иргэнд эзэмшүүлэх газрын байршил, хэмжээг тусгаагүй байна.
- Мөнгөнморьт сумын ИТХ-ын шийдвэрээр баталсан ГЗБТ-г газрын кадастрын мэдээллийн сангийн нэгдсэн системд зөрүүтэй оруулсан, Засаг даргын ГЗБТ-ний

хэрэгжилтийг ИТХ-аас дүгнэхдээ шийдвэр гарснаар тооцсон, газрын кадастрын мэдээллийн сангийн нэгдсэн системд тухайн жилийн газар олголтын шийдвэрийг оруулаагүй хангалтгүй ажилласныг үр дүнтэй гэж дүгнэсэн байна.

- Зуунмод сум Хот хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөнд гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний зориулалтаар эзэмшүүлэх газрыг тусгайлан заагаагүйгээс суурьшлын холимог бүсэд гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний зориулалтаар газар олгохоор төлөвлөн олгосон. Суурьшлын холимог бүсэд орон сууц, гудамж талбай барьж байгуулахаар заасан байхад гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний зориулалтаар газар олгохоор төлөвлөж олгосон байна.
- Баяндэлгэр сум ИТХ-ын шийдвэрээр баталсан ГЗБТ-г газрын кадастрын мэдээллийн сангийн нэгдсэн системд зөрүүтэй оруулсан
- Баян сумын ИТХ-аас баталсан 2021 оны ГЗБТ-нд тусгагдаагүй үйлдвэр, тэсэрч дэлбэрэх бодисын агуулахын зориулалтаар 2 га газар олгосон байна.
- Сэргэлэн сумын ИТХ-аас баталсан Газар зохион байгуулалтын тухайн жилийн батлагдсан төлөвлөгөөг газар олгосон захирамжтай тулган шалгахад нэгж талбарын байршил, хэмжээг өөрчилсөн, шинээр олгосон 2019 онд 12 нэгж талбарын 392.8 га, 2020 онд 10 нэгж талбарын 459.0 га, 2021 онд 1 нэгж талбарын 5.0 га, 2022 онд 2 нэгж талбарын 41.7 га газрыг төлөвлөгөөнд тусгахгүйгээр олгосон зөрчил байна.
- Аймгийн Засаг даргын 2020 оны А/474 дугаар захирамжаар 2020 оны ГЗБТ-д тусгагдаагүй Номт 1-р багийн төвийн шугам сүлжээтэй 0.01 га газрыг 6 иргэнд үнэ төлбөргүй давуу эрхээр эзэмшүүлсэн.

Мөн сумын Нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөг 27 сумаас Алтанбулаг, Аргалант, Баян сум батлуулж 24 сум нь батлуулаагүй байна. Иймд аймаг, сумын ГЗБ-ын ерөнхий болон тухайн жилийн төлөвлөгөө, Хотын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.5-д заасан хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулахдаа хөгжлийн бодлогын баримт бичгүүд болон тэдгээрийн хоорондын уялдаа холбоог харгалзан, бодит судалгаа, мэдээлэлд үндэслэн боловсруулан баталж, мөрдүүлэх, түүний хэрэгжилтэд байнгын хяналт тавих шаардлагатай байна.

МУЗГ-ын 2021 оны 307 дугаар тогтоолоор Төв аймгийн Сэргэлэн, Алтанбулаг сумын нутаг дэвсгэрийн 19,390.4 га газрыг үндэсний хэмжээний бүтээн байгуулалт, дэд бүтцийн төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зориулалтаар улсын тусгай хэрэгцээнд авсантай холбоотой нөлөөлөлд өртсөн иргэн, ААН-ийн 741 нэгж талбарын 1,246.5 га газрын байршлыг өөрчилж, 2023 оны А/493 дугаар захирамжаар 22.9 сая төгрөгийн нөхөн олговор олгосон байна.

А.2. Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний газрыг ГЗБТ-нд тусгаагүй байршилд олгосон, хуульд заасан газрын хэмжээнээс илүү эзэмшүүлсэн зөрчил арилаагүй байна.

Газрын тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1, 29.2, 29.3-т заасны дагуу тухайн орон нутгийн Засаг даргын захирамжаар Монгол Улсын иргэнд гэр бүлийнх нь хамтын хэрэгцээнд зориулан, тус зүйлд заасан хэмжээгээр газар эзэмшүүлэх зохицуулалттай байна. Аудитад хамрах хугацаанд аймаг, сумын Засаг даргын захирамжаар аймгийн хэмжээнд нийт 12,849 нэгж талбарт 11,645.6 га газрыг гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний зориулалтаар эзэмшүүлэх шийдвэр гаргажээ.

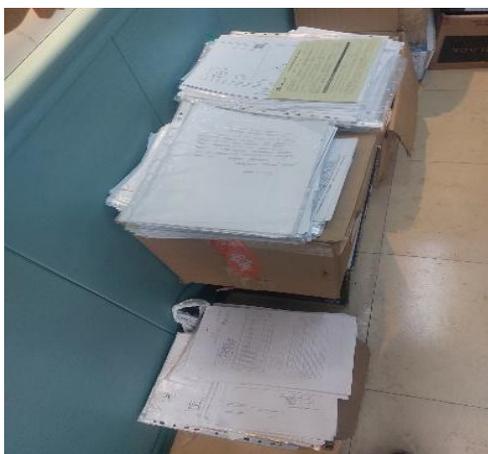
Хүснэгт 4. Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээгээр олгосон газрын судалгаа

№	Иргэнд гэр бүлийнх нь хамтын хэрэгцээнд зориулан эзэмшүүлсэн газрын зориулалт	Нэгж талбарын тоо	Газрын хэмжээ /га/
1	Хувийн гэр, орон сууцны хашаа барих зориулалтаар	8753	669.5
2	Хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ, таримал ургамал тарих зориулалтаар	24	2.4
3	Иргэдэд давуу эрхээр тариалангийн үр тарианы зориулалтаар	1002	9,631.0
4	Иргэдэд давуу эрхээр төмс хүнсний ногооны зориулалтаар	374	1,136.3
5	Өвөлжөө, хаваржааны зориулалтаар	2696	206.4
Нийт		12849	11,645.6

Эх сурвалж: ГЗБГЗЗЕГ-аас ирүүлсэн Төв аймгийн газрын судалгаа

Зарим сумдын Засаг дарга, газрын даамал нар нь гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний хувийн гэр, орон сууцны хашааны зориулалтай газрыг хуульд заасан хэмжээ 0.07 га-аас хэтрүүлэн олгох зөрчил давтан гарсаар байна.

Зураг 2. Газрын хувийн хэргийн хадгалалтын байдал

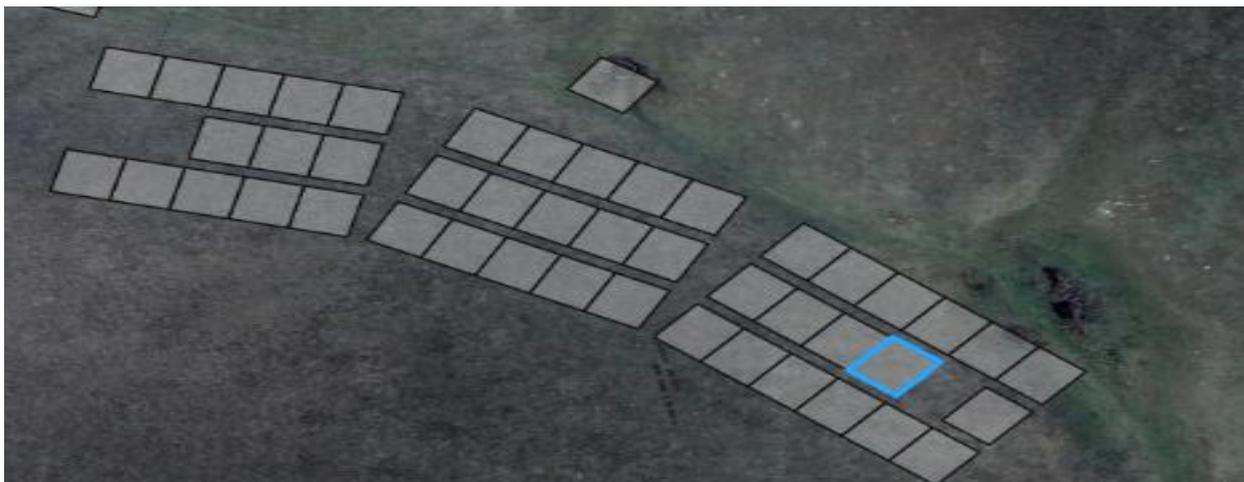

Аудитын хамрах хугацаанд аймаг, сумын Засаг даргын захирамжаар иргэдийн гэр бүлийн хамтын хэрэгцээнд газар олгосон шийдвэр, үйл ажиллагаатай холбогдох нэгж талбарын хувийн хэрэг, баримт материалыг түүвэрлэн нягтлан шалгалаа. Зарим сум нь нэгж талбар дээр хувийн хэрэг нээгээгүй, бүрдэл дутуу, хадгалалт, хамгаалалт стандартын дагуу биш, захирамжид дурдсан иргэний тоо, газрын хэмжээ нь хавсралтын дүнгээс зөрүүтэй, архивын нэгж баримтад хавсралтгүй үдсэн, өв залгамжлагчид газрын эрх шилжүүлэхдээ эзэмших хугацааг шинэчлэн тогтоосон, утга найруулгын хувьд ойлгомжгүй зэрэг нийтлэг зөрчил байхаас гадна дараах зөрчлийг илэрсэн.

Тухайлбал:

1. ГЗБТ-г газрын мэдээллийн нэгдсэн санд оруулдаггүйгээс төлөвлөгөөнөөс хэтрүүлэн газар олгодог зөрчил гарч байна. Аймгийн хэмжээнд нийт 958 нэгж талбарт иргэдийн гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний зориулалтаар 102.7 га талбай бүхий газрыг тухайн жилийн ГЗБТ-д тусгагдаагүй байршилд эзэмшүүлж Газрын тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.4, 31 дүгээр зүйлийн 31.2, 33 дугаар зүйлийн 33.1.1, 33.4-д тус тус заасныг зөрчсөн байна.
Тухайн жилийн ГЗБТ-д тусгагдаагүй байршилд гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний зориулалтаар газар олгодог нь гэр хороолол төлөвлөлтгүй, эмх замбараагүй тэлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх, агаар, ус, хөрсний бохирдол ихсэх зэргээр байгаль орчинд сөргөөр нөлөөлөх эрсдэлийг үүсгэж байна.
2. Газрын тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.1-т “Иргэнд гэр бүлийнх нь хамтын хэрэгцээнд зориулан хувийн гэр, орон сууцны хашаа барих зориулалтаар 0.07 га”-аас илүүгүй газрыг үнэ төлбөргүй эзэмшүүлэх, уг хэмжээнээс илүү олгох тохиолдолд дуудлага худалдаа, төсөл шалгаруулалтын зарчмаар шийдвэрлэхээр заасан. Гэтэл аудитын хамрах хугацаанд сумын Засаг даргын захирамжаар иргэдийн гэр бүлийн хамтын хэрэгцээнд нийт 1,258 нэгж талбарт 1,031.5 га газрыг хуульд заасан хэмжээнээс хэтрүүлэн үнэ төлбөргүй эзэмшүүлсэн байна. /Хавсралт 2/.

Зураг 3. Баянчандмань сум 2.24 газрыг 1 иргэнд 0.07 га-аар 32 захирамж гаргаж олгосон газар

Мөн Баянчандмань сумын Засаг дарга гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний зуслангийн зориулалттай дараалсан нэгж талбарыг нэг иргэнд 3-33 удаагийн захирамжаар хэсэгчилж олгосон, давуу эрхээр газар эзэмшүүлэхдээ нэг иргэнд 2-4 удаа олгосон шийдвэр гаргасан байна.

3. Газрын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д “Газрыг Монгол Улсын 18 насанд хүрсэн иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага энэ хуульд заасны дагуу эзэмшиж ашиглана” гэж заасан байна. Аудитад хамрагдах хугацаанд Сэргэлэн сум 24 иргэнд 1.7 га, Аргалант сум 2 иргэнд 3.1 га, Алтанбулаг сум Заамар сум 1.5 га газрыг 18 нас хүрээгүй Монгол Улсын иргэнд газар эзэмшүүлсэн.
4. Давуу эрхээр газар олгохдоо МУЗГ-ын 2003 оны 28 дугаар тогтоолын 5 дугаар хавсралт “Тариалангийн газрыг давуу эрхээр эзэмшүүлэх журам”-ыг үндэслэн иргэдэд үр тариа, төмс хүнсний ногооны зориулалтаар 1028 нэгж талбарт 2,241.9 га газар эзэмшүүлсэн байна. Давуу эрхээр олгосон газрын хувийн хэргийг үзэхэд иргэний газар хүссэн өргөдөл, багийн Засаг дарга, ИНХ-аар хэлэлцэж ирүүлсэн материал, кадастрын зураглал, газар эзэмшүүлэх гэрээ болон давуу эрхийг нотлох баримт байхгүй, хувийн хэргийн бүрдэлгүй, тариалангийн салбарт гурваас доошгүй жил ажиллаж түүний ургацын борлуулалтаас үндсэн орлогоо олж байгаа болон байсныг нотлох баримтгүй байхгүй нийтлэг зөрчил байна. Үүнээс МУЗГ-ын 2018 оны 05 сарын 16-ны өдрийн 131 дүгээр тогтоолоор баталсан тариалангийн бүс нутагт хамаарахгүй Мөнгөнморьт, Баяндэлгэр, Эрдэнэ, Баян сумдад 135.0 га газрыг давуу эрхээр олгожээ. Давуу эрхээр газар эзэмшсэн иргэдийн 614 нэгж талбарын 1,078.3 га газрыг буюу 48,1 хувийг нь бусдад эрх шилжүүлсэн байна. /Хавсралт 2/

Сумын Засаг дарга, газрын даамал нь гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний зориулалттай газар эзэмших эрх, тариалангийн зориулалттай газрыг давуу эрхээр эзэмшүүлэхдээ хууль тогтоомжийг мөрдөж, ёс зүйтэй, хариуцлагатай байх, нөгөө талаас ГХБХБГ-аас тавих хяналтыг сайжруулах, ашиг сонирхлоос ангид байх шаардлагатай байна.

А.3. Иргэн, хуулийн этгээдэд 552,2 сая төгрөгийн анхны үнэтэй 221 га газрыг дуудлага худалдаагүй эзэмшүүлсэн байна.

Газрын тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.2, 33 дугаар зүйлийн 33.1-д заасны дагуу аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн Засаг даргын шийдвэрээр зөвхөн Монгол Улсын иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад болон төсөвт байгууллагын зайлшгүй хэрэгцээнд газар эзэмшүүлэх зохицуулалттай байна.

Аймаг, сумын Засаг даргын захирамжаар 2019-2023 онд нийт 2175 нэгж талбар бүхий 77,444.0 га газрыг Монгол Улсын иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, үйл ажиллагаа эрхлэх зориулалтаар эзэмшүүлэх шийдвэрийг гаргасан байна.

Хүснэгт 5. Иргэн ААН-д эзэмшүүлсэн газар /зориулалтаар/

№	Эзэмшүүлж, ашиглуулахаар олгосон газрын зориулалт	Нэгж талбарын тоо	Газрын хэмжээ /га/
1	Худалдаа, бүх төрлийн үйлчилгээ	403	1,014.4
2	ХАА-н үйлдвэрлэл	296	2,386.8
3	ХАА-гаас бусад үйлдвэрлэл	45	246.9
4	Төсөвт байгууллагын албан хэрэгцээ	437	20,939.4
5	Тариалан	944	32,756.0
6	Бэлчээр	0	-
7	Уул уурхай	50	20,100.5
Нийт дүн		2175	77,444.0

Эх сурвалж: ГЗБГЗЗЕГ-аас ирүүлсэн Төв аймгийн газрын судалгаа

Сумын Засаг дарга нар газрын эрх эзэмшүүлэхдээ газрын хэд хэдэн зориулалтыг давхардуулан захирамжилдаг зөрчил нийтлэг байна. Тухайлбал төмс хүнсний ногоо-үр тариа, жимс жимсгэнэ-үр тариа гэх мэт

График 2. Газрын олголтын зөрчлийн ангилал

Эх сурвалж: Сумын Засаг даргын захирамж, судалгаа

Мөн МУЗГ-ын 2018 оны 182 дугаар тогтоол “Газрын үнэлгээний тойрог, зэрэглэл (бүс), суурь үнэлгээ, газрын төлбөрийн хэмжээг тогтоох тухай” тогтоолд бусад сумын төв (хот, тосгон, бусад суурины газар)-ийн газрын суурь үнэлгээнд газрын зориулалтыг тодорхой заагаагүйгээс газрын дуудлага худалдааны үнийг тооцохдоо зориулалтыг харилцан адилгүй сонгож байна. Тухайлбал жимс, жимсгэний мод тариалах зориулалттай газрын дуудлага худалдааны анхны үнийг тариалангийн төмс, хүнсний ногоо бусад ургамал тариалах зориулалтаар, өвөлжөө, хаваржааг ХАА-н зориулалтаар тооцдог зэрэг зөрүүтэй ойлголтууд гарч байна.

Аймаг, сумын Засаг дарга нь Газрын тухай хууль, МУЗГ-ын тогтоолуудыг зөрчиж төсөл сонгон шалгаруулалтын шаардлага хангаагүй, дуудлага худалдаа зохион байгуулаагүй, тариалангийн газрыг давуу эрхээр ААН-д эзэмшүүлсэн, төсөвт байгууллага нь эзэмшил газраа бусдад шилжүүлсэн зэрэг зөрчлүүд илэрлээ.

1. Мөнгөнморьт сумын ИТХ-ын баталсан ГЗБТ-нд тусгагдаагүй 2019 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдэж буй газартай холбоотой 470.4 га газар, буга үржүүлгийн газар 98.9 га, 2020 онд гэр, орон сууцны хашааны зориулалтаар эзэмшүүлэх газар 6.2 га, хорих ангийн хамгаалалтын бүс тогтоох зориулалтаар 312.9 га газар эзэмшүүлсэн
2. Газрын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.1-д төсөвт байгууллагад зайлшгүй хэрэгцээтэй газрыг ГЗБТ-ний дагуу тухайн шатны Засаг даргын захирамжаар эзэмшүүлэхээр заасны дагуу 2019-2023 оны хугацаанд улсын хэмжээнд нийт 437 нэгж талбарт 20,939.4 га талбай бүхий газрыг төрийн байгууллагад эзэмшүүлжээ. Сангийн сайдын 2018 оны 207 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралт “Үл хөдлөх хөрөнгийн үнэлгээ, бүртгэлийг нягтлан бодох бүртгэлийн дансанд тусгах аргачлал”, МУЗГ-ын 2020 оны 10 дугаар тогтоолын дагуу төсөвт байгууллагуудад газрыг гэрчилгээжүүлсэнтэй холбоотой нэмэгдсэн байна.

Холбогдох хууль тогтоомжид “төсөвт байгууллагад зайлшгүй хэрэгцээтэй газар” гэх ангилалд хамаарах газрын хэмжээ, ашиглалтын зориулалт, тус газар дээр явуулах үйл ажиллагаа зэргийг нарийвчилсан тодорхой зохицуулаагүйгээс төрийн байгууллагын нэрээр ажилчдын зуслан, амралтын газар, орон сууц, төмс, хүнсний ногоо, үр тариа тариалах зэрэг зориулалтаар 0.1-1500 га хүртэл хэмжээгээр газрыг үнэ төлбөргүй эзэмшүүлсэн байна. Тухайлбал: Газар тариалангийн зориулалтаар Алтанбулаг сум 913 га, Эрдэнэ 140 га, Баянжаргалан 1000 га, Сэргэлэн 100 га, Баян 1500 га, орон сууцны зориулалтаар БЗОСК ОНӨААТҮГ 0.59 га, Сэргэлэн сумын ЗДТГ 1 га, Төв Эрдэнэс ОНӨҮГ 49 га газар эзэмшсэн байна. Төсөвт байгууллага нь өөрийн эзэмшилд байсан газрыг бусдад шилжүүлсэн нь МУЗГ-ын “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 2020 оны 10 дугаар тогтоолын 7 дугаар зүйлийг зөрчсөн байна. Үүнд:

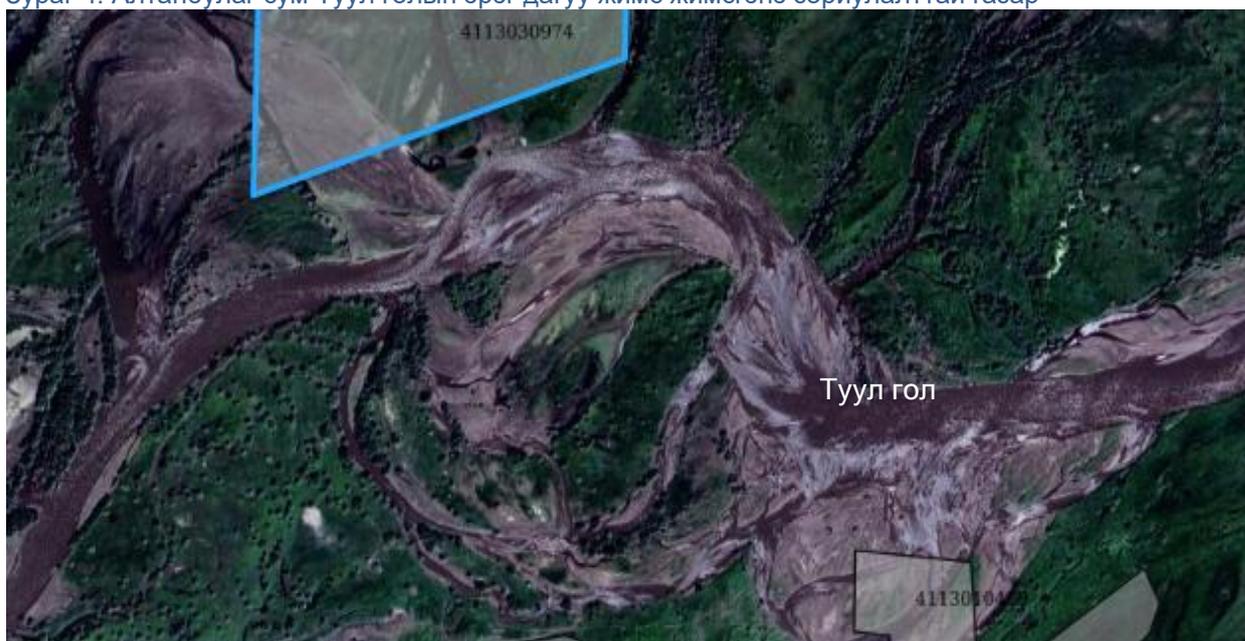
- Борнуур сумын Засаг даргын 2021 оны А/223 дугаар захирамжаар ЕБС-ийн эзэмшиж байсан 0.1922 га газраас 0.1153 га газрыг зориулалтыг өөрчлөн "Ану сервис" ХХК-д үндэслэлгүй шилжүүлсэн.
- Баянжаргалан сумын Засаг даргын 2019 оны 06 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/79 дүгээр захирамжаар ЗДТГ-ын эзэмшилд байсан 1613 м² газрыг "Арвайн элч" ХХК-д газар эзэмших эрхийг шилжүүлэхдээ газрын хэмжээг 2100 м² болгон нэмэгдүүлсэн байна. Захирамжид үндэслэсэн сумын ИТХ-ын 2019 оны 05 дугаар тогтоол нь ЗДТГ-ын газар эзэмших эрхийг шилжүүлэх тухай заалт байхгүй байна. Мөн хувийн хэргийг шалгаж үзэхэд ижил огноо, дугаартай, "Өв Баян-Улаан" ХХК-д эрх шилжүүлэн эзэмшүүлсэн захирамж давхардуулан гаргасан.
- Жаргалант сумын ЗДТГ-аас 5 иргэн, ААН-д нийт 21.7 га газрын эрхийг үндэслэлгүй шилжүүлсэн байна.
- Аймгийн Засаг даргын 2020 оны А/516 дугаар захирамжаар Төв аймгийн Цагдаагийн газар орон сууцны зориулалттай 0.1266 га газрыг иргэн рүү шилжүүлсэн байна.

Дээрх байдлаар дуудлага худалдаа, төсөл сонгон шалгаруулалтын зарчмаар олгох зохицуулалтад хамаарах газрыг төсвийн байгууллагын нэрээр үнэ төлбөргүй эзэмшүүлж, бусдад давуу байдал үүсгэж байгаа нь Газрын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т заасан “газар өмчлөх, эзэмших, ашиглахад шударга ёс, тэгш байдлыг хангах” зарчимд нийцэхгүй байна. Иймд Газрын тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.5, 27.6, 33 дугаар зүйлийн 33.1.1-д тус тус заасны дагуу эзэмшүүлэх газрын хэмжээ, зориулалт, төлбөр, хураамж, эзэмшүүлэх арга зам, тухайн газар дээр явуулах үйл ажиллагаа зэргийг нарийвчлан зохицуулж боловсронгуй болгох шаардлагатай байна.

3. Зуунмод, Эрдэнэ сумд нь Газрын тухай хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.5-д “хүний үйл ажиллагааны улмаас элэгдэл, эвдрэлд орж, ашиглалтгүй орхигдсон газрыг өөрийн хүч, хөрөнгөөр нөхөн сэргээсэн иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад тухайн газрыг ... эзэмшүүлж болно” гэж заасны дагуу 4 нэгж талбарт 1.4 га газар олгохдоо байгаль орчны газрын дүгнэлтийг үндэслээгүй /Зуунмод сумын газрын даамал нь газрын

- дуудлага худалдаа, төсөл сонгон шалгаруулалт, нөхөн сэргээлт хийсэн иргэн ААН-ийн холбогдох материалыг аудитын хугацаанд ирүүлээгүй/ олгосон байна.
- Газрын тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлийн 29.3-д “Багийн иргэдийн Нийтийн Хурлын санал, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын шийдвэрийг үндэслэн, тариалангийн газрыг газар тариалангийн салбарт олон жил тогтвортой ажилласан иргэнд гэр бүлийнх нь хамтын хэрэгцээнд зориулан Засгийн газраас тогтоосон журмын дагуу давуу эрхээр эзэмшүүлж болно.” гэж заасан. Аудитын хамрах хугацаанд Батсүмбэр сумын Засаг дарга нь “Батсүмбэр баяжих” хоршоонд 20 га, “Агро-Альфа” ХХК-д 186 га, “Өнөр мандал” ХХК-д 13 га, 2020 оны А/234 дүгээр захирамжаар 4 га, нийт 4 аж ахуйн нэгжид 223 га газрыг давуу эрхээр эзэмшүүлсэн байна.
 - Газрын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.2-т “энэ хуулийн 33.1.1-д зааснаас бусад зориулалтаар болон энэ хуулийн 29.1, 29.2, 29.3-т заасан хэмжээнээс илүү газар эзэмших хүсэлт гаргасан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэх зориулалтаар малчдын хоршоонд нэг удаа 5 га хүртэлх газар эзэмшүүлэх асуудлыг аймаг, сум, нийслэлийн Засаг дарга дуудлага худалдаа, төсөл шалгаруулах зарчмаар шийдвэрлэнэ. Төсөл шалгаруулах, дуудлага худалдаа явуулах журмыг Засгийн газар тогтооно.” гэж заасныг зөрчиж 194.2 сая төгрөгийн дуудлага худалдааны анхны үнэтэй 134 нэгж талбар 241 га газрыг дуудлага худалдаагүй эзэмшүүлсэн. Мөн МУЗГ-ын 2016 оны 10 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт “Газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах төсөл сонгон шалгаруулах журам”-д заасан шаардлагыг хангаагүй 8 төсөлд 195.5 сая төгрөгийн дуудлага худалдааны анхны үнэтэй 42 га газрыг төсөл сонгон шалгаруулалтаар эзэмшүүлсэн байна. /Хавсралт 3/
Мөн захирамжид заасан газрын хэмжээнээс илүү газар эзэмшсэн 152 иргэн ААН-д кадастрын зурагтай зөрсөн гэсэн үндэслэлээр газрын хэмжээг нэмж өөрчлөн шийдвэрлэхдээ 9 иргэн, ААН-ээс дуудлага худалдааны анхны үнэ 16.4 сая төгрөгийг төлүүлж бусад иргэн ААН-д үнэ төлбөргүй эзэмшүүлжээ.
 - Газрын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.6-д “Усны сан бүхий газрын онцгой хамгаалалтын бүс болон ус хангамжийн эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн бүсэд иргэн, хуулийн этгээдэд газар ашиглуулах, эзэмшүүлэхийг хориглоно” гэж заасан. Алтанбулаг сум Туул голын дагуу жимс, жимсгэний зориулалтаар 14 нэгж талбарт 154.1 га, Батсүмбэр сум аялал жуулчлалын амралтын газрын зориулалтаар 5 нэгж талбарт 95.5 га, төмс хүнсний ногооны зориулалтаар 6 нэгж талбарт 29 га газар эзэмшүүлсэн.

Зураг 4. Алтанбулаг сум Туул голын эрэг дагуу жимс жимсгэнэ зориулалттай газар

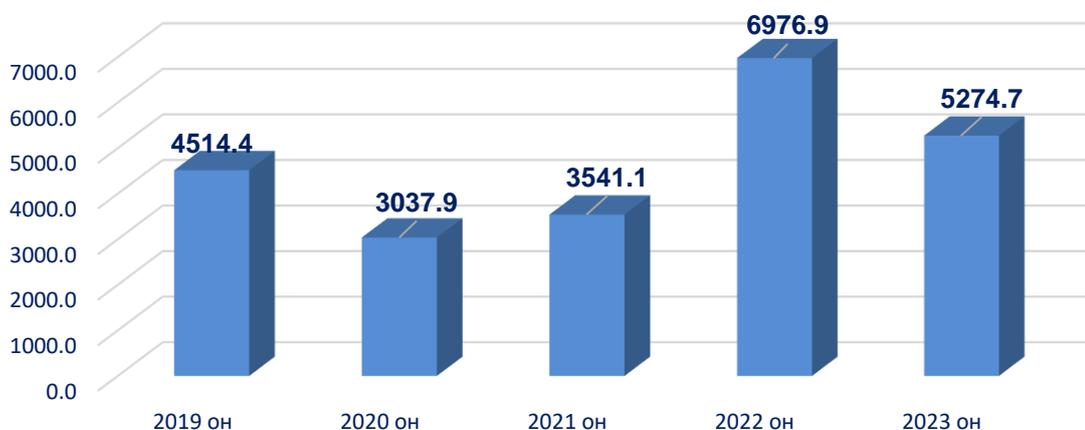

БҮЛЭГ 2. ГАЗРЫН ЭРХ ШИЛЖҮҮЛСНИЙ ОРЛОГЫН АЛБАН ТАТВАР, ГАЗРЫН ТӨЛБӨР, УЛСЫН ТЭМДЭГТИЙН ХУРААМЖИЙГ НОГДУУЛААГҮЙ, ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭЭГҮЙ БАЙНА.

Б.1. Аймгийн хэмжээнд 2019-2023 онд 24,151.2 га газрыг дуудлага худалдаагаар эзэмшүүлж, төсөвт 23,345.0 сая төгрөг төвлөрүүлсэн байна.

Газрын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.1.2-т “энэ хуулийн 33.1.1-д зааснаас бусад зориулалтаар болон энэ хуулийн 29.1, 29.2, 29.3-т заасан хэмжээнээс илүү газар эзэмших хүсэлт гаргасан иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэх зориулалтаар малчдын хоршоонд нэг удаа 5 га хүртэлх газар эзэмшүүлэх асуудлыг аймаг, сумын Засаг дарга дуудлага худалдаа, төсөл шалгаруулах зарчмаар шийдвэрлэнэ. Төсөл шалгаруулах, дуудлага худалдаа явуулах журмыг Засгийн газар тогтооно” гэж заасны дагуу ГЗБТ-д тусгагдсан нийт 1131 нэгж талбарын 24151.2 га газрыг дуудлага худалдааг зохион байгуулж орон нутгийн төсөвт 23,345.0 сая төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

График 3. Газрын дуудлага худалдааны орлого

Эх сурвалж: Газрын дуудлага худалдааны төрийн сангийн харилцах дансны хуулга

Аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 05 дугаар сарын 19-ний өдрийн 04 дүгээр хуралдааны 03 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Газрын дуудлага худалдааны орлогыг төвлөрүүлэх, зарцуулах, тайлагнах журам”-ын 2 дугаар хэсэгт газрын дуудлага худалдааны орлогыг аймгийн төрийн сангийн газрын биржийн 100140000967 дугаар дансанд төвлөрүүлж, орлогыг газрын дуудлага худалдаа зохион байгуулсан суманд 50 хувь, аймгийн ГХБХБГ-т 10 хувь, аймагт 40 хувь хуваарилахаар тогтоосон байна. Төрийн сангийн газрын биржийн 100140000967 дугаар дансанд 2021 онд 1,028.7 сая төгрөг, 2022 онд 6,976.9 сая төгрөг, 2023 онд 5,274.7 сая төгрөг төвлөрүүлж, хуваарилсан байна. ГХБХБГ-ын 10 хувиас байгууллагын урсгал зардал болох томилот, шатахууны зардал, тээврийн хэрэгслийн засвар үйлчилгээний зардал зарцуулахаар журамласан нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.6.2-т “төсвийн захирагч нь төсвийн асуудлаа өөрийн харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчаар дамжуулан шийдвэрлүүлдэг байх”, 6.6.6-т “тухайн шатны төсвөөс санхүүжүүлэхээр хуулиар тогтоосон чиг үүргийг зөвхөн тухайн шатны төсвийн санхүүжилтээр хэрэгжүүлэх”, 27 дугаар зүйлийн 27.2.1-т “төсвийн хязгаарыг урсгал болон хөрөнгийн зардлаар тогтоосон байх” гэсэн заалтыг тусгасныг зөрчиж байна.

МУЗГ-ын 2016 оны 10 дугаар тогтоолын нэгдүгээр хавсралт “Газар өмчлүүлэх, эзэмшүүлэх, ашиглуулах дуудлага худалдаа явуулах журам”-ын 11.3-д “Дуудлага худалдааны ялагч гэрээ байгуулсан өдрөөс хойш 14 хоногийн дотор энэ журмын 11.2-т заасан дуудлага худалдааны үнийг бүрэн төлнө” гэсэн заалтыг зөрчиж Сэргэлэн сум 2023 онд газрын дуудлага худалдааны ялагч 2.1 сая төгрөгийг дутуу төвлөрүүлсэн байна.

Б.2. Газар эзэмшүүлэх, эрх шилжүүлэх, эрхийн гэрчилгээг сунгахтай холбоотой татвар, хураамжийг иргэн, ААН-д ногдуулж төсөвт төвлөрүүлээгүй байна.

ХХОАТ-ын тухай хууль, ААНОАТ-ын тухай хуульд газар эзэмших, ашиглах эрх болон бусад биет бус хөрөнгө борлуулсан, шилжүүлсний орлогод хуульд заасан хувь хэмжээгээр ногдуулж төсөвт төвлөрүүлэхээр хуульчилсан байна. Сангийн сайдын 2019 оны 30 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралт “Газар эзэмших, ашиглах эрхийн үнэлгээ тооцох, татварын ногдлыг тодорхойлох аргачлал”-ын дагуу газрын эрхийн татвар ногдох үнэлгээг тооцохоор баталсан байна.

Аудитын хамрах хугацаа 2019-2023 онд аймгийн хэмжээнд 5935 нэгж талбарын 53,044.6 га газрын эрх шилжсэн байна.

Хүснэгт 6. Эрх шилжүүлсэн газар /зориулалтаар/

№	Газрын зориулалт	Нэгж талбар тоо	Газрын хэмжээ /га/	Эрх борлуулсны үнэ	Ногдсон албан татвар
1	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	3770	392.8	2,256,455.4	225,645.54
2	Худалдаа, бүх төрлийн үйлчилгээ	622	2395.3	19,162,047.2	3,104,251.65
3	Тариалан	1114	48359.6	3,863,928.6	463,671.43
4	Төсөвт байгууллагын албан хэрэгцээ	18	5.2		-
5	ХАА-гаас бусад үйлдвэрлэл	46	213.3	1,365,331.2	178,858.39
6	ХАА-н үйлдвэрлэл	365	1678.6	8,057,040.5	1,137,654.12
Нийт дүн		5935	53044.6	34,704,802.9	5,110,081.1

Эх сурвалж: ГЗБГЗЗГ-ын судалгаа

Газрын эрх шилжүүлсэн захирамж, хувийн хэрэг, гэрээ, анхан шатны баримтыг тулгахад эрх шилжүүлж байгаа гэрээнд үнийн дүн байхгүй, хувийн хэрэгт татвар төлсөн баримтгүй, газрын эрхийг шилжүүлэх үед татвар төлөх үүргээ биелүүлээгүй, татварын хэмжээг буруу тооцсон, жимс, жимсгэний зориулалттай газрыг тариалангийн зориулалтаар тооцож татвар ногдуулсан байна. Мөн сумын Засаг дарга, газрын даамал, татварын байцаагч нарын ажлын уялдаа муу байгаа зэргээс шалтгаалсан газрын эрх шилжүүлсний орлогын албан татвар төлөгдөхгүй байгаа зөрчил нийтлэг байна. Аудитын хамрах хугацаанд 1,424.6 сая төгрөгийн албан татварыг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлж, 793.2 сая төгрөгийн газрын эрх шилжүүлсний орлогын албан татварыг ногдуулаагүй, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлээгүй байна.

Мөн дуудлага худалдаагаар авсан газрын эрхийг шилжүүлэхдээ худалдан авсан үнээс нь татвар тооцоогүй дуудлага худалдааны анхны үнээс татвар тооцсон байна. Тухайлбал Зуунмод сумын амины орон сууцны газрыг дуудлага худалдаагаар авсан 8 нэгж талбарын 0.24 га газрыг 156.0 сая төгрөгөөс тооцолгүй дуудлага худалдааны анхны үнэ 1.3 сая төгрөгөөс татвар тооцсон нь 15.5 сая төгрөгийг төсөвт дутуу төвлөрүүлсэн байна. Энэ нь Сангийн сайдын 2019 оны 303 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралт “Газар эзэмших, ашиглах эрхийн үнэлгээ тооцох, татварын ногдлыг тодорхойлох аргачлал”-ын 2.2-т “Энэ аргачлалын 2.2, 2.3 дэх хэсэгт зааснаас бусад тохиолдолд тухайн газрыг дуудлага худалдаагаар авахад шалгарсан үнэ болон татвар төлөгчөөс мэдүүлсэн газрын эрх худалдах, худалдан авах гэрээний үнийн аль өндөр үнээр газрын эрхийн үнэлгээг тодорхойлно” гэж заасныг мөрдөж ажиллаагүй байна.

Хүснэгт 7. Газрын эрх шилжүүлсний орлогын албан татварын дутуу төлөлт

№	Хамрагдсан сумд	Төлсөн дүн	Дүн
1	Баянчандмань	45.8	54.0
2	Батсүмбэр	58.5	42.4
3	Жаргалант	46.0	15.7
4	Борнуур	43.2	33.4
5	Мөнгөнморьт	9.2	30.1
6	Баяндэлгэр	9.7	12.1
7	Эрдэнэ	365.3	178.7
8	Баянжарглан	-	0.6
9	Баян	36.5	266.8
10	Сэргэлэн	688.3	48.4
11	Заамар	0.7	16.5
12	Аргалант	91.6	48.8
13	Баянхангай	11.7	19.5
14	Алтанбулаг	18.3	18.0
15	угтаал	25.8	8.1
Нийт дүн		1,424.6	793.2

Эх сурвалж: Эрх шилжүүлсэн захирамж, төрийн сангийн хууль

Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1-т “Төрийн эрх бүхий байгууллагаас энэ хуульд заасан үйлчилгээ үзүүлсний төлөө иргэн, хуулийн этгээдийн төлж байгаа мөнгөн хөрөнгийг улсын тэмдэгтийн хураамж /цаашид “тэмдэгтийн хураамж” гэх/ гэнэ”, мөн хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1-д “Газар өмчлүүлэх, эзэмшүүлэх, ашиглуулах зөвшөөрөл олгох, газрын хэвлийг олгоход дор дурдсан хэмжээгээр тэмдэгтийн хураамж хураана” гэж заасан байна.

Газрын нэгдмэл сангийн удирдлагын цахим “E-Gazar” системийг нэвтрүүлж газрын гэрчилгээг цахимаар авах болсонтой холбоотой улсын тэмдэгтийн хураамж 113.4 сая төгрөгийг 2019-2023 онд ногдуулаагүй төсөвт төвлөрүүлээгүй байна. /Хавсралт 5/

Төв аймгийн ГХБХБГ-ын газрын удирдлагын хэлтэс нь газрын эрх эзэмшүүлэх, эрх шилжүүлэх, хугацаа сунгах үйл ажиллагаа нь цахимд шилжиж байгаатай холбогдуулан гэрчилгээний үнэ авахгүй байхаар чиглэл өгсөн, татварын улсын байцаагч нар нь албан тушаалын тодорхойлолтод заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлэн ажиллаагүй зэргээс шалтгаалан улсын тэмдэгтийн хураамжийг иргэн, ААНБ-аас хураагаагүй байна.

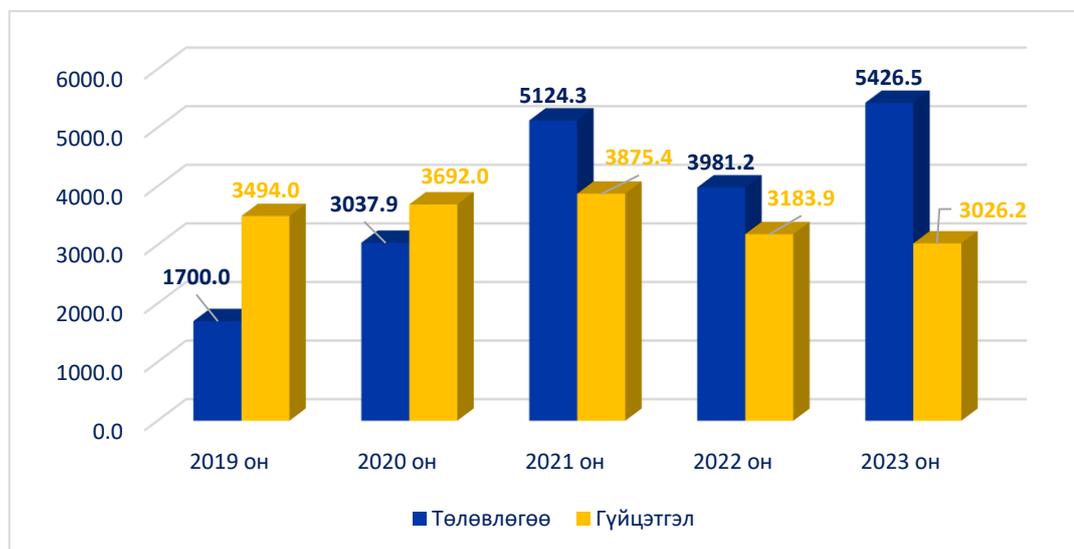
Б.3. Газрын төлбөрийг бүрэн ногдуулж, төсөвт төвлөрүүлээгүйгээс 2,330.0 сая төгрөгийн дутуу төлөлтэй байна.

Газрын төлбөрийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлд “Газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах эрх бүхий этгээдийн шийдвэрийн дагуу иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын эзэмшиж, ашиглаж байгаа, Газрын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлд заасан газрын нэгдмэл сангийн үндсэн ангилалд хамаарах болон тусгай хэрэгцээний газарт төлбөр ногдуулна” гэж заасан байна. Төв аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 2 дугаар сарын 24-ний өдрийн 8 дугаар хуралдааны 12 дугаар тогтоолоор хөдөө аж ахуйн болон сумын төв суурин газрын төлбөрийн хэмжээг сум тус бүрээр шинэчлэн тогтоосон байна.

Газрын төлбөрийн ногдлыг ГХБХБГ-ын кадастрын нэгдсэн системийн программд орсон нэгж талбараар, газрын зориулалт, хэмжээгээр ногдуулалт хийж, татварын хэлтэс татвар хураах үүргийг гүйцэтгэж байна. Газрын нэгдмэл сангийн удирдлагын цахим программд бүртгэгдээгүй, нөхөн бүрдүүлэлт хийгдэж байгаа газрын нэгж талбар бүрээр газрын төлбөрийн ногдуулалтад бүрэн хамрагдахгүй байна.

Аймгийн хэмжээнд Газрын төлбөрийн орлогоос 2019-2023 онуудад 17,271.6 сая төгрөгийг аймгийн төсвийн орлогын дансанд төвлөрүүлсэн ба газрын төлбөрийн орлогын батлагдсан төлөвлөгөөг аймгийн хэмжээнд жил бүр 55,8-205,5 хувиар биелүүлж, сүүлийн 3-н жил төлөвлөгөө тасарсан байна.

График 4. Газрын төлбөрийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /сая төгрөг/

Эх сурвалж: Төв аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн тайлан

Газрын эрх эзэмших, эрх шилжүүлэхтэй холбоотой татварын бааз суурийг өргөжүүлэх орон нутгийн төсвийн орлогыг төвлөрүүлэх талаар зарим сумдын татварын байцаагч, газрын даамал нар нь идэвх санаачилгагүй ажиллаж байна. Газрын тухай хуулийн 34.8-т “Газар эзэмших гэрээ нь эрхийн гэрчилгээний хамт хүчин төгөлдөр байх бөгөөд гэрээний биелэлтийг талууд жил бүр дүгнэнэ.” гэсэн заалтын дагуу жил бүр газар эзэмших эрхийн гэрээг дүгнээгүй, газрын төлбөрийг бүрэн ногдуулж, илүү дутуу төлөлтийг ГЗБГЗЗГ-ын даргын 2021 оны А/187 дугаар тушаалын 3 дугаар хавсралт “Газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах гэрээний үүргийн биелэлтийг дүгнэсэн акт”-аар баталгаажуулаагүй, өмнөх оны газрын төлбөрийн ногдуулалт, дутуу төлөлтийг бүрэн тооцсон эсэхийг шалгахад хүндрэлтэй байна. Төв аймаг нь нийслэл Улаанбаатартай хил залгаа оршдог, газрын харилцаанд оролцогч иргэн, ААН болон газрын нэгж талбар ихтэй, газар эзэмших эрхтэй холбоотой маргаан үүсэх, шүүхээр шийдвэрлүүлэх зэрэг асуудал нь газрын даамал нарт ажлын ачааллыг нэмэгдүүлж байна.

Аймаг, сумын Засаг даргын захирамжаар иргэн, хуулийн этгээдэд газар шинээр эзэмшүүлж, ашиглуулах шийдвэр гаргасан хэдий ч зарим сумын газрын даамлууд Газрын тухай хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1, 34.2 дахь, 44 дүгээр зүйлийн 44.8 дахь тус тус заасныг зөрчин, газар эзэмшигч, ашиглагчтай гэрээ байгуулаагүй, газрын нэгдмэл сангийн удирдлагын цахим системд бүртгээгүй нь газрын төлбөрийг бүрэн ногдуулахгүй байх үр дагавар гарч байна. ГХБХБГ, Татварын хэлтэс нь газрын төлбөрийн ногдуулалт төлөлтөд чиглэсэн хяналтыг хэрэгжүүлэн ажиллаагүй байна. Газрын төлбөрийн ногдуулалтыг газар эзэмшигч, ашиглагч иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад бүрэн хийдэггүй, урьд оны илүү, дутуу төлөлтийг хянаж, баталгаажуулан ажилладаггүйгээс ногдуулалт, төлөвлөгөө, төлөлтийн дүн хоорондоо зөрүүтэй байна. Тухайлбал: ГТ-8 маягтаар баталгаажсан 2023 оны газрын төлбөрийн төлөвлөгөө 5,426.5 сая төгрөг, төлбөл зохих нийт төлбөр 6,541.1 сая төгрөг, тайлант хугацаанд төлсөн 3,026.2 сая төгрөг, дутуу 3,514.9 сая төгрөг байна.

Аймгийн хэмжээнд иргэн, ААН-д дуудлага худалдаагүй газар эзэмшүүлэх, орон нутгийн төсөвт газрын эрх шилжүүлсний орлогын албан татвар, газрын төлбөр,

улсын тэмдэгтийн хураамж төлөгдөхгүй байгаа зэрэг Газрын тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т заасан “газар өмчлөх, эзэмших, ашиглахад шударга ёс, тэгш байдлыг хангах” зарчмыг хэрэгжүүлдэггүй байдалд тавих хяналт, хариуцлагын тогтолцоо хангалтгүй байна. Иймд ГХБХБГ, Татварын газар хоорондын ажлын уялдаа, үйл ажиллагаа, мэдээлэл солилцоо, хамтын ажиллагааг сайжруулан, үр дүнд хүрэхэд чиглэсэн арга хэмжээг зохион байгуулах, сумдын газрын даамал, татварын байцаагч нарыг татвар, хураамжтай холбоотой арга зүйгээр хангаж ажиллах шаардлагатай байна.

Хүснэгт 8. Газрын төлбөрийн дутуу төлөлт

№	Сумдын нэрс	ГНМС	ГХБХБГ-ын мэдээгээр	
		Албан шаардлага дүн	Газрын төлбөр хариуцсан мэргэжилтэн	ГНСТ1-10
1	Алтанбулаг	43.4	22.1	48.8
2	Аргалант	51.5	41.1	238.9
3	Архуст	40.6	56.0	45.4
4	Батсүмбэр	30.5	72.8	51.6
5	Баян	675.0	254.0	947.3
6	Баяндэлгэр	55.1	34.8	55.1
7	Баянжаргалан	20.8	1.2	27.7
8	Баян-Өнжүүл	0.3	4.0	0.7
9	Баянхангай	6.3	12.5	7.7
10	Баянцагаан	11.0	9.6	1.9
11	Баянцогт	12.7	5.4	26.3
12	Баянчандмань	47.3	39.8	57.0
13	Борнуур	72.3	77.4	83.4
14	Бүрэн	0.4	0.2	0.4
15	Дэлгэрхаан	0.4	0.0	0.4
16	Жаргалант	16.5	38.7	32.5
17	Заамар	316.5	330.0	364.1
18	Лүн	22.5	10.8	22.5
19	Мөнгөнморьт	2.9	8.4	4.8
20	Өндөрширээт	3.1	1.3	2.3
21	Сэргэлэн	332.4	423.7	734.6
22	Сүмбэр	5.3	10.2	6.6
23	Угтаалцайдам	24.0	20.7	25.3
24	Цээл	11.2	39.0	14.0
25	Эрдэнэ	450.8	188.2	430.7
26	Эрдэнэсант	5.0	8.5	11.8
27	Зуунмод	72.6	63.2	115.5
	Дүн	2,330.4	1,773.5	3,357.3

Эх сурвалж: Аудитын ажлын баримт

БҮЛЭГ 3. ГАЗРЫГ ЗОРИУЛАЛТЫН ДАГУУ ЭЗЭМШИХ, АШИГЛАХ, ЭРХ ОЛГОХТОЙ ХОЛБООТОЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТЭД СУМДЫН ИТХ-ААС ТАВИХ ХЯНАЛТ ХАНГАЛТГҮЙ БАЙНА.

В.1. Мэргэжлийн байгууллагаас газар олголт, ашиглалтай холбоотой хяналт шалгалтыг хийж зөрчлийг арилгуулж байгаа боловч зөрчлийг давтан гаргасаар байна.

Төв аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газрын Байгаль орчин, газар, геодези зураг зүйн хяналтын улсын байцаагчид 2019-2022 онд, Аймгийн Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газрын Газар, геодези зураг зүйн улсын байцаагчид 2023 оноос Газрын тухай хуулийн хэрэгжилтэд сумдын Засаг даргын газар олгох захирамж, тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө, түүний хэрэгжилтийн байдалд хяналт шалгалт хийсэн байна.

Хүснэгт 9. Шалгалтаар илэрсэн зөрчилд авсан арга хэмжээ

Хяналт шалгалт	Хамрагдсан		Үр дүн		
	Сум	Иргэн, ААНБ	Албан шаардлага	Торгууль	Зөвлөмж
Төлөвлөгөөт	19	35	65	6,500.0	38
Төлөвлөгөөт бус	11	12	28	330.0	15
Зөвлөн туслах	5	11	48	1,000.0	10
Нийт дүн	35	58	141	7,830.0	63

Эх сурвалж: ГЗБГЗЗГ-ын шалгалтын баримт

Хяналт шалгалтаар дараах зөрчил илэрсэн байна. Үүнд:

- Тухайн жилийн ГЗБТ нь хууль аргачлалын дагуу хийгдээгүй
- ИТХ-аар баталсан тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгагдсан газруудад газар эзэмшүүлж, ашиглуулж, өмчлүүлээгүй
- үйлдвэр, үйлчилгээний зориулалтаар газар эзэмших эрх авсан иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийлгээгүй
- нэгж талбарын хувийн хэргийн бүрдлийг бүрэн хангаагүй, тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй газарт газар олгосон

зэрэг зөрчлүүдийг илрүүлж, газар олгосон захирамжийг хүчингүй болгох, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага, зөвлөмж өгч ажилласан байна.

Газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2-т “газар эзэмшигч, ашиглагчаас газар, түүний баялгийг хууль тогтоомж, гэрээний дагуу үр ашигтай, зохистой ашиглаж, хамгаалж байгаад хяналт тавих, зөрчлийг арилгах шийдвэр гаргаж, хэрэгжилтийг зохион байгуулах” гэж заасан. Аймаг, сумын Засаг даргын удирдамжаар болон ГХБХБГ-аас хийсэн шалгалтаар хууль зөрчиж олгосон, газрын төлбөрөө төлөөгүй, зориулалтын дагуу ашиглаагүй, үйл ажиллагаа явуулаагүй зэрэг үндэслэлээр 541 нэгж талбарын 942.8 га газрыг хүчингүй болгосон байна. /Хавсралт 6/ Тухайлбал: Аймгийн Засаг даргын захирамжаар хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр зориулалтын дагуу 2-оос дээш жил ашиглаагүй, газрын төлбөрөө төлөөгүй, газар эзэмшигчийн үүргээ биелээгүй 20 иргэн ААН-д олгосон 31.5 га газрыг хүчингүй болгосон байна. 2023 оны А/395 дугаар захирамжаар автомашины засвар үйлчилгээний газрыг албадан чөлөөлүүлсэн, Сэргэлэн сум 58 иргэний 4,06 га газрыг Газрын тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 33.4 дэх заалтаар хүчингүй болгосон байна.

Хүчингүй болгосон газрын эрхийг сумын Засаг дарга нар газрын төлбөр төлсөн, хөрөнгө оруулалт хийж байшин барилга барьсан гэсэн үндэслэлээр буцаан сэргээхдээ дуудлага худалдааны үнийг төлүүлээгүй байна. Сэргэлэн сумын Засаг

дарга нь дуудлага худалдаагүй эзэмшүүлсэн газрын эрхийг хүчингүй болгосон, тухайн иргэн ААН нь шүүхэд нэхэмжлэх гаргахад сумын Засаг дарга нэхэмжлэгч харилцагчийн эвлэрлийг баталж хэргийг хэрэгсэхгүй болгох /хариуцагч тал хялбаршуулсан/ байдлаар шийдвэрлэж 24 иргэн ААН-ийн 25 нэгж талбарын 565.3 га газрыг эрхийг сэргээсэн байна. Тухайлбал: “Нэг л сайхан ХХК”-д буяны цэцэрлэгт хүрээлэнгийн зориулалтаар 50 га, “Ти зүүм ХХК”-д үйлчилгээний зориулалтаар 78 га, “Ти Зэт Би ХХК”-д 100 га, иргэн Б.Буяндэлгэрт 78 га газрын эрхийг хариуцагч тал хялбаршуулсан байдлаар шийдвэрлүүлсэн байна.

Аймгийн Засаг дарга нь сумын Засаг даргын газар эзэмшүүлэх тухай хууль тогтоомжид нийцээгүй захирамжийг хүчингүй болгосон шийдвэр аудитад хамрах хугацаанд гаргаагүй байгаа нь Газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.7-т “газар эзэмшүүлэх, ашиглуулахтай холбогдсон доод шатны Засаг даргын хууль бус шийдвэрийг хүчингүй болгох, зөрчлийг арилгах арга хэмжээ авах” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.1-т “газрын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, гаргасан шийдвэрийнхээ биелэлтэд хяналт тавих, энэ талаарх Засаг даргын тайланг хэлэлцэж дүгнэх” гэж сумын ИТХ-ын бүрэн эрхийг хуульчилсан байна. Сумын ИТХ нь хуульд заасан газрын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих бүрэн эрхээ хэрэгжүүлж ажиллаагүй, зөрчилтэй асуудлыг таслан зогсоох, арилгах тухай тогтоол, шийдвэр гаргаагүй байна.

В.2. Газрын нэгдмэл санд бүртгэсэн, газрын кадастрын нэгдсэн систем хөтлөх үйл ажиллагаа хууль тогтоомжид нийцсэн байна.

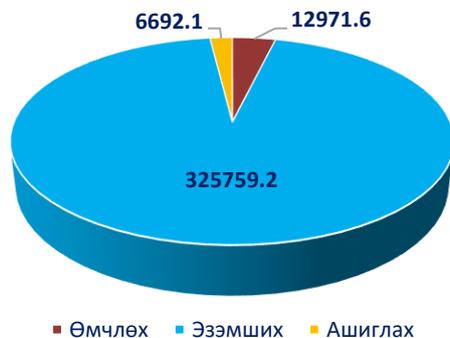
Аймгийн газрын нэгдмэл сангийн тайланг Газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.4 дэх заалт, МУЗГ-ын газрын 2022 оны 432 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Газрын нэгдмэл сангийн тайлан гаргах журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.1-т “Сум, дүүргийн газрын нэгдмэл сангийн тайланг сумын газрын даамал, дүүргийн газрын асуудал эрхэлсэн байгууллага, аймаг, нийслэлийн газрын нэгдмэл сангийн тайланг аймаг, нийслэлийн газрын асуудал эрхэлсэн байгууллага гарган тухайн шатны иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлнэ” гэж заасан. Төв аймгийн ИТХ-ын 2024 оны 01 сарын 29-ний өдрийн 02 дугаар тогтоолоор аймгийн Газрын нэгдмэл сангийн 2023 оны тайланг хэлэлцэн баталгаажуулсан байна.

График 5. Төв аймгийн газрын нэгдмэл сан /га/

Аймгийн ИТХ-ын 2024 оны 01 дугаар сарын 29-ний өдрийн 02 дугаар тогтоолоор 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар газрын нэгдмэл санг 7,404,237.0 га газраар баталгаажсан байна. Газрын нэгдмэл санг ангиллаар авч үзэхэд хөдөө аж ахуйн газар 5,860,682.5 га буюу 79,2 хувь, хот тосгон, бусад суурин газар 109,036.7 га буюу 1,5 хувь, зам шугам сүлжээний газар 78,973.4 га буюу 1,1 хувь, ойн сангийн газар 1,339,258.4 га буюу 18,1 хувь, усан сан бүхий газар 16,286.0 га буюу 0,2 хувийг тус тус эзэлж байна.

График 6. Төв аймгийн газрын нэгдмэл сангийн эрх зүйн байдал

Аймгийн нэгдмэл санг газрын эрх зүйн байдлын хувьд авч үзэхэд 2023 оны жилийн эцсийн байдлаар өссөн дүнгээр нийт 345,422.9 га газрыг өмчилж, ашиглаж, эзэмшиж байна. Үүнээс: 62237 өмчлөгч 12,971.6 га газрыг өмчилж, 35131 эзэмшигч 325,759.2 га газрыг эзэмшиж, 191 иргэн, ААН 6,629.1 га газрыг ашиглаж байна.

Хүснэгт 8. Өмчлөл, эзэмшил, ашиглалтад байгаа газрын ангилал

д/д	Газрын зориулалт	Газрын хэмжээ /га/	Эзлэх хувь
1	Хөдөө аж ахуйн газар	275,852.9	79.9
2	Зам, шугам сүлжээний газар	12,178.7	3.5
3	Ойн сан бүхий газар	2,404.0	0.7
4	Усны сан бүхий газар	22.8	0.0
5	Тусгай хэрэгцээний газар	266.6	0.1
6	Хот, тосгон, бусад суурины газар	54,697.9	15.8
Нийт дүн		345422.9	100.0

Эх сурвалж. Газрын нэгдмэл сангийн тайлан

Аймгийн хэмжээнд 2024 оны байдлаар газрын мэдээллийн сангийн “Лэнд менежер” программ хангамжид 108,608 нэгж талбарын газар эзэмших, ашиглах, өмчлөх эрхийг бүртгэн баталгаажуулжээ. Газрын эрх эзэмшүүлэх захирамж гарсан боловч кадастрын зураг хийлгээгүй, гэрчилгээ аваагүй, нэгж талбарын бүртгэл хийгдээгүй иргэн ААНБ-ыг цахим нэгдсэн системд бүртгээгүй, нөхөн бүрдүүлэх шаардлагатай 18034 нэгж талбар байна. /Хавсралт 6/

Аудитаар нийт 4,684.4 сая төгрөгийн зөрчил илэрснээс 906.6 сая төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоож, 10,414.7 сая төгрөгийн албан шаардлага бичиж, 4 зөвлөмж, 1 албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах албан шаардлага бичлээ. /Хавсралт 7/

ДҮГНЭЛТ:

Аудитын явцад цуглуулсан нотлох зүйлс, аудитын дүнд үндэслэн дараах дүгнэлтийг гаргаж байна. Үүнд:

1. Газрын тухай хууль тогтоомж зөрчсөн Засаг дарга, газрын даамал нарт хуульд заасан хариуцлага тооцдоггүйгээс гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний газрыг хуульд заасан хэмжээнээс хэтрүүлэн олгодог, дуудлага худалдаагаар эзэмшүүлэх газрыг үнэ төлбөргүй эзэмшүүлдэг зөрчил буурахгүй байна.
2. Аймгийн ГХБХБГ, Татварын газар, албан хаагчдын ажлын хариуцлага, харилцаа холбоо, мэдээлэл солилцоо, хамтын ажиллагаа хангалтгүй байгаагаас газрын эрх шилжүүлсний орлогын албан татвар, газрын төлбөр, улсын тэмдэгтийн хураамжийг ногдуулаагүй, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлээгүй зөрчил байсаар байна.
3. Давуу эрхээр тариалангийн зориулалтаар газар эзэмшүүлэхдээ МУЗГ-ын 2003 оны 28 дугаар тогтоолын 5 дугаар хавсралт “Тариалангийн газрыг давуу эрхээр эзэмшүүлэх журам”-д заасан шаардлага хангаагүй иргэнд газар эзэмшүүлсэн, мөн хууль зөрчиж ААН-д давуу эрхээр тариалангийн зориулалтаар газар эзэмшүүлсэн байна.
4. Төсөвт байгууллагад зайлшгүй шаардлагатай гэсэн үндэслэлээр орон сууц, амралтын газар, тариалангийн зориулалтаар газар эзэмшүүлсэн, төсөвт байгууллага нь иргэн, ААН-д газрын эрхээ шилжүүлсэн байна.
5. Сумын ИТХ-аас Газрын тухай хуулийн хэрэгжилтэд тавих хяналт хангалтгүй, аймгийн Засаг дарга нь сумын Засаг даргын гаргасан хууль тогтоомжид нийцээгүй газар олгохтой холбоотой шийдвэрт тавих хяналт сул байна.
6. Аймгийн 27 сумаас 24 сум нь сумын Нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөө батлуулаагүй нь газрын зориулалт, байршлыг өөрчлөх шалтгаан болж байна.

ЗӨВЛӨМЖ:

Аудитын дүн, дүгнэлт, нотлох зүйлд үндэслэн аймгийн ИТХ-ын дарга Н.Энхболд, Засаг дарга Л.Төмөрчөдөр нарт зөвлөх нь:

1. Газрын эрх эзэмшүүлж байгаа шийдвэрүүд болон газрын тухай хуулийн хэрэгжилтэд тавих хяналтыг сайжруулах, зөрчлийг таслан зогсоох талаар тодорхой арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх
2. Төсөвт байгууллагын эзэмшиж байгаа газрын эрхийг иргэн, ААН-д шилжүүлэх шийдвэр гаргахгүй байх талаар сумын Засаг дарга нарт үүрэг болгох

ГХБХБГ-ын дарга Б.Насанжаргал, Татварын газрын дарга Д.Мөнх-Учрал нарт зөвлөх нь:

1. Газрын даамал, татварын улсын байцаагч нарын хамтын ажиллагааг сайжруулан, үр дүнд хүрэхэд чиглэсэн арга хэмжээг зохион байгуулах, сумдын газрын даамал, татварын байцаагч нарыг татвар, хураамжтай холбоотой арга зүйгээр хангаж ажиллах
2. Аудитаар илэрсэн зөрчлүүдэд бичигдсэн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилтийг хангуулах, зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5 дахь заалт “ Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ”-д заасан хугацаанд, биелэлтийг 2025 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор гаргаж Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАРТ САНАЛ УЛАМЖЛАХ НЬ

1. МУЗГ-ын 2016 оны 10 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралт “Газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах төсөл сонгон шалгаруулах журам”-д “Төсөл сонгон шалгаруулалтаар олгосон газрын эрхийг шилжүүлэхгүй байх” гэсэн заалтыг нэмэх санал оруулах
2. МУЗГ-ын 2003 оны 28 дугаар тогтоолын 5 дугаар хавсралт “Тариалангийн газрыг давуу эрхээр эзэмшүүлэх журам”-д “Давуу эрхээр эзэмшүүлсэн газрын эрхийг шилжүүлэхгүй байх” гэсэн заалтыг нэмэх санал оруулах
3. ХХОАТ, ААНОАТ-ын тухай хуульд иргэн, ААН-ийн газрын эрх шилжүүлж буй борлуулалтын орлогод ногдох албан татварыг тухайн газар байршиж байгаа орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлдэг болгох тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах
4. МУЗГ-ын 2018 оны 182 дугаар тогтоол “Газрын үнэлгээний тойрог, зэрэглэл (бүс), суурь үнэлгээ, газрын төлбөрийн хэмжээг тогтоох тухай”-д бусад сумын төв (хот, тосгон, бусад суурины газар)-ийн газрын суурь үнэлгээнд газрын зориулалтыг тодорхой болгох

Хавсралт:

1. Гэр бүлийн хэрэгцээний 0,07 га газрын олгох хэмжээнээс хэтрүүлэн олгосон №1

д/д	Сумын нэр	Газар эзэмшигчийн нэр	Захирамжийн огноо		Зориулалт	Газрын хэмжээ /га/	Дуудлага худалдааны анхны үнэ
			огноо	дугаар			
1	Баяндэлгэр	Э.Сайханбилэг	2019/7/31	A/142	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.00
2	Баяндэлгэр	Г.Төгөлдөр	2019/7/31	A/142	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.00
3	Баяндэлгэр	Г.Анхтуяа	2019/7/31	A/142	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.00
4	Баяндэлгэр	А.Отгонтуяа	2019/7/31	A/142	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.00
5	Баяндэлгэр	Б.Энхтөр	2020/7/20	A/146	Жимс жимсгэний усалгаагүй тариалалт	1.00	4,800,000.00
6	Баяндэлгэр	Г.Гүн	2020/9/24	A/178	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.00
7	Баяндэлгэр	Б.Хүдэрчулуун	2020/9/24	A/178	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.00
8	Баяндэлгэр	Б.Ганцэнд	2020/9/24	A/178	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.00
9	Баяндэлгэр	Э.Одбаяр	2020/9/24	A/178	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.00
10	Сэргэлэн	Мөнхдорж	2020/12/14	A/943	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.09	515,200.0
11	Сэргэлэн	Баярдорж	2022/4/19	A/257	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.11	636,720.0
12	Сэргэлэн	Б.Мөрөн	2022/12/30	A/1519	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.09	509,040.0
13	Сэргэлэн	А.Батаа	2023/5/29	A/542	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.12	679,840.0
14	Заамар	Я.Батзаяа	2019/3/25	A/53	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.08	425,040.00
15	Заамар	Дунгарчагнаадорж	2020/9/22	A/148	Амины орон сууц	0.10	549,920.00
16	Заамар	Түвшинбаяр	2021/10/12	A/138	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.08	445,760.00
17	Заамар	Түвшин	2023/5/15	A/108	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.14	763,840.00
18	Алтанбулаг	Даваадалай	2021/11/16	Б/157	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.20	1,120,000.00
19	Алтанбулаг	Алтангэрэл	2021/11/16	Б/158	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.20	1,120,000.00
20	Алтанбулаг	Анхбаяр	2022/7/8	Б/318	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.40	2,240,000.00
21	Алтанбулаг	Баянмягмар	2022/10/10	Б/770	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.00
22	Алтанбулаг	Мөнгөнцэцэг	2023/6/12	A/577	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.50	2,800,000.00
23	Алтанбулаг	Болор-Эрдэнэ	2023/6/12	A/578	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.50	2,800,000.00
24	Алтанбулаг	Энх-Оргил	2023/6/14	A/579	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.50	2,800,000.00
25	Баянчандмань	Одсүрэн	2019/1/18	A/27	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.34	1,904,000.0
26	Баянчандмань	Зул	2019/2/11	A/44	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.12	672,000.0
27	Баянчандмань	Ханхурц	2019/3/28	A/100	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.10	560,000.0
28	Баянчандмань	Цэнд	2019/5/14	A/220	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.12	672,000.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

29	Баянчандмань	Отгонбаяр	2019/6/7	A/312	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.09	504,000.0
30	Баянчандмань	Лувсандорж	2019/6/13	A/337	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	1.00	5,600,000.0
31	Баянчандмань	Балжинням	2019/9/24	A/532	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.10	560,000.0
32	Баянчандмань	Буянаа	2019/12/16	A/657	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.15	840,000.0
33	Баянчандмань	Гантогтох	2020/1/9	A/03	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.50	2,800,000.0
34	Баянчандмань	Отгонжаргал	2020/1/31	A/40	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.10	560,000.0
35	Баянчандмань	Ариунжаргал	2020/2/5	A/61	Зуслан	2.00	11,200,000.0
36	Баянчандмань	Хангай	2020/2/5	A/62	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.50	2,800,000.0
37	Баянчандмань	Билгүү	2020/2/5	A/62	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.50	2,800,000.0
38	Баянчандмань	Амархүү	2020/2/19	A/192	Зуслан	0.50	2,800,000.0
39	Баянчандмань	Мижиддорж	2020/3/25	A/430	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.13	728,000.0
40	Баянчандмань	Алтангэрэл	2020/4/22	A/483	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.14	784,000.0
41	Баянчандмань	Нарангэрэл	2020/5/11	A/516	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.19	1,064,000.0
42	Баянчандмань	Бадамханд	2020/7/6	A/698	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.25	1,400,000.0
43	Баянчандмань	Доржпүрэв	2020/9/30	A/881	Өвөлжөө	0.30	1,680,000.0
44	Баянчандмань	Цогтбаяр	2020/10/7	A/908	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.40	2,240,000.0
45	Баянчандмань	Эрдэнэдорж	2020/11/9	A/929	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	1.50	8,400,000.0
46	Баянчандмань	Уранчимэг	2021/1/15	A/07	Зуслан	0.19	1,047,200.0
47	Баянчандмань	Баясгалан	2021/1/15	A/21	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.50	2,797,200.0
48	Баянчандмань	Мөнхзул	2021/1/15	A/22	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.50	2,800,000.0
49	Баянчандмань	Бум-Эрдэнэ	2021/2/19	A/49	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.0
50	Баянчандмань	Доржсүрэн	2021/2/19	A/49	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.0
51	Баянчандмань	Байгальмаа	2021/2/19	A/49	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.0
52	Баянчандмань	Бат-Эрдэнэ	2021/2/19	A/49	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.0
53	Баянчандмань	Нацагдорж	2021/2/19	A/49	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.0
54	Баянчандмань	Ичинхорлоо	2021/2/19	A/49	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.0
55	Баянчандмань	Баярмаа	2021/4/19	A/94	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.16	888,720.0
56	Баянчандмань	Нямбаяр	2021/6/30	A/128	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.16	896,000.0
57	Баянчандмань	Энхтуяа	2021/6/30	A/130	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.13	717,360.0
58	Баянчандмань	Мөнхцэцэг	2021/6/30	A/131	Зуслан	0.14	784,000.0
59	Баянчандмань	Лутбаатар	2021/6/30	A/141	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.09	516,880.0
60	Баянчандмань	Очирхуяг	2021/9/1	A/172	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.08	448,000.0
61	Баянчандмань	Отгонжаргал	2021/9/2	A/176	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.10	560,000.0
62	Баянчандмань	Цэцэгдарь	2021/9/8	A/178	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.11	604,240.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

63	Баянчандмань	Бердаулет	2021/10/19	A/217	Зуслан	0.75	4,200,000.0
64	Баянчандмань	Чинзориг	2021/11/22	A/251	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.21	1,176,000.0
65	Баянчандмань	Лхагвасүрэн	2021/12/22	A/358	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.10	579,040.0
66	Баянчандмань	Жанчив	2022/1/31	A/19	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.12	650,720.0
67	Баянчандмань	Сарантуяа	2022/1/31	A/27	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.13	711,760.0
68	Баянчандмань	Сүхбаатар	2022/3/3	A/44	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.21	1,176,000.0
69	Баянчандмань	Сүхбаатар	2022/3/3	A/46	Зуслан	0.21	1,176,000.0
70	Баянчандмань	Цэцэгмаа	2022/3/3	A/48	Зуслан	0.31	1,733,200.0
71	Баянчандмань	Энхбаатар	2022/3/31	A/75	Өвөлжөө	0.50	2,800,000.0
72	Баянчандмань	Базаррагчаа	2022/3/31	A/108	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.13	728,000.0
73	Баянчандмань	Шинэчимэг	2022/4/15	A/118	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.11	632,800.0
74	Баянчандмань	Ганхуяг	2022/4/30	A/140	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.09	503,440.0
75	Баянчандмань	Баатар	2022/4/30	A/156	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.22	1,234,240.0
76	Баянчандмань	Даваажав	2022/5/13	A/166	Өвөлжөө	0.50	2,797,760.0
77	Баянчандмань	Жаргалсайхан	2022/5/13	A/167	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.22	1,209,040.0
78	Баянчандмань	Түвшинбаяр	2022/5/13	A/183	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.50	2,797,760.0
79	Баянчандмань	Баажийхүү	2022/6/8	A/221	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.24	1,347,360.0
80	Баянчандмань	Отгонцэнд	2022/6/30	A/279	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.19	1,053,360.0
81	Баянчандмань	Ариунаа	2019/12/20	A/677	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
82	Баянчандмань	Ариунаа	2019/12/20	A/678	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
83	Баянчандмань	Ариунаа	2019/12/20	A/696	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
84	Баянчандмань	Номуун	2020/3/5	A/297	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
85	Баянчандмань	Номуун	2020/3/5	A/303	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
86	Баянчандмань	Номуун	2020/3/5	A/300	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
87	Баянчандмань	Номуун	2020/3/5	A/289	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.04	392,000.0
88	Баянчандмань	Номуун	2020/3/5	A/306	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
89	Баянчандмань	Номуун	2020/3/5	A/282	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
90	Баянчандмань	Номуун	2020/3/5	A/294	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
91	Баянчандмань	Золбаяр	2020/3/5	A/287	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
92	Баянчандмань	Золбаяр	2020/3/5	A/291	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
93	Баянчандмань	Золбаяр	2020/3/5	A/283	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
94	Баянчандмань	Золбаяр	2020/3/5	A/285	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

95	Баянчандмань	Золбаяр	2020/3/5	A/295	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
96	Баянчандмань	Золбаяр	2020/3/5	A/279	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
97	Баянчандмань	Золбаяр	2020/3/5	A/281	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
98	Баянчандмань	Батбилэг	2020/3/5	A/305	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
99	Баянчандмань	Батбилэг	2020/3/5	A/286	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
100	Баянчандмань	Батбилэг	2020/3/5	A/280	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
101	Баянчандмань	Батбилэг	2020/3/5	A/302	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
102	Баянчандмань	Батбилэг	2020/3/5	A/292	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
103	Баянчандмань	Батбилэг	2020/3/5	A/296	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
104	Баянчандмань	Батбилэг	2020/3/5	A/299	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
105	Баянчандмань	Батбилэг	2020/3/5	A/288	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
106	Баянчандмань	Цолмон	2020/3/5	A/290	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
107	Баянчандмань	Цолмон	2020/3/5	A/293	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
108	Баянчандмань	Цолмон	2020/3/5	A/307	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
109	Баянчандмань	Цолмон	2020/3/5	A/284	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
110	Баянчандмань	Цолмон	2020/3/5	A/304	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
111	Баянчандмань	Цолмон	2020/3/5	A/301	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
112	Баянчандмань	Цолмон	2020/3/5	A/298	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
113	Баянчандмань	Наранбилэг	2020/3/11	A/342	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
114	Баянчандмань	Наранбилэг	2020/3/11	A/344	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.05	392,000.0
115	Баянчандмань	Наранбилэг	2020/3/11	A/345	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
116	Баянчандмань	Наранбилэг	2020/3/11	A/346	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
117	Баянчандмань	Мэргэн	2022/5/25	A/202	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
118	Баянчандмань	Мэргэн	2022/5/25	A/203	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

119	Баянчандмань	Мэргэн	2022/5/25	A/204	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
120	Баянчандмань	Оргилмаа	2023/5/4	A/304	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.07	392,000.0
121	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/398	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
122	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/399	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
123	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/400	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
124	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/401	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
125	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/402	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
126	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/405	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
127	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/406	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
128	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/407	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
129	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/408	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
130	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/409	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
131	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/412	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
132	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/413	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
133	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/414	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
134	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/415	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
135	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/416	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
136	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/419	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
137	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/420	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
138	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/421	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
139	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/422	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
140	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/423	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
141	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/426	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
142	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/427	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
143	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/428	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

144	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/429	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
145	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/430	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
146	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/433	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
147	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/434	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
148	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/435	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
149	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/436	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
150	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/437	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
151	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/440	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
152	Баянчандмань	Цэнд-Аюуш	2023/6/16	A/441	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
153	Баянчандмань	Бямбасүрэн	2023/10/10	A/642	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
154	Баянчандмань	Бямбасүрэн	2023/10/10	A/643	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
155	Баянчандмань	Бямбасүрэн	2023/10/10	A/644	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
156	Баянчандмань	Бямбасүрэн	2023/10/10	A/645	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
157	Баянчандмань	Бямбасүрэн	2023/10/10	A/646	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,000.0
158	Баянчандмань	Гантулга	2022/6/30	A/279	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.19	1,053,360.0
159	Баянчандмань	Бямбаа	2022/6/30	A/286	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.0
160	Баянчандмань	Зориг	2022/6/30	A/287	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.0
161	Баянчандмань	Дэлгэрсайхан	2022/6/30	A/288	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.50	2,800,000.0
162	Баянчандмань	Дарамсэд	2022/6/30	A/298	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	3.00	16,809,520.0
163	Баянчандмань	Базар	2022/6/30	A/305	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.60	3,357,760.0
164	Баянчандмань	Баярмаа	2022/6/30	A/306	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.60	3,357,200.0
165	Баянчандмань	Баясгалмаа	2022/6/30	A/307	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.60	3,357,760.0
166	Баянчандмань	Чинзориг	2022/8/31	A/420	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.17	974,960.0
167	Баянчандмань	Энхбаяр	2022/9/29	A/545	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.12	660,800.0
168	Баянчандмань	Ууганбилэг	2022/9/29	A/548	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.16	875,280.0
169	Баянчандмань	Ууганбилэг	2022/9/29	A/549	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.14	789,040.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

170	Баянчандмань	Уранчимэг	2022/11/16	A/727	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.12	685,440.0
171	Баянчандмань	Ядамжав	2022/12/19	A/799	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.30	1,663,760.0
172	Баянчандмань	Бавуудорж	2022/12/23	A/824	Зуслан	0.50	2,800,000.0
173	Баянчандмань	Энхзул	2023/1/24	A/60	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.09	525,840.0
174	Баянчандмань	Энхтулга	2023/1/24	A/63	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.10	566,160.0
175	Баянчандмань	Алтангадас	2023/1/24	A/63	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.08	422,240.0
176	Баянчандмань	Мамбет	2023/1/24	A/70	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.75	4,194,400.0
177	Баянчандмань	Хүрэлбаатар	2023/1/30	A/73	Өвөлжөө	0.16	873,600.0
178	Баянчандмань	ЭМЖЖМЭТ ХХК	2023/2/6	A/81	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	393,680.0
179	Баянчандмань	Эрдэнэбат	2023/2/14	A/100	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.13	714,000.0
180	Баянчандмань	Санчирбал	2023/2/14	A/104	Өвөлжөө	0.07	392,560.0
181	Баянчандмань	Нарантуяа	2023/2/20	A/115	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.17	936,320.0
182	Баянчандмань	Банзрагч	2023/3/21	A/140	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.10	543,760.0
183	Баянчандмань	Амарзаяа	2023/3/21	A/141	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.18	1,000,160.0
184	Баянчандмань	Довдон	2023/3/21	A/145	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.18	1,015,840.0
185	Баянчандмань	Дэлгэрням	2023/3/21	A/155	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.12	699,440.0
186	Баянчандмань	Отгонтуул	2023/3/21	A/157	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.16	920,640.0
187	Баянчандмань	Нурмаа	2023/3/21	A/158	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.16	897,680.0
188	Баянчандмань	Янжмаа	2023/4/20	A/257	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.08	443,520.0
189	Баянчандмань	Мэндбаяр	2023/4/21	A/269	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.18	1,004,640.0
190	Баянчандмань	Оргилмаа	2023/5/4	A/305	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.08	447,440.0
191	Баянчандмань	Ичинхорлоо	2023/5/15	A/351	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.09	526,960.0
192	Баянчандмань	Мөнхболд	2023/5/15	A/353	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.10	560,000.0
193	Баянчандмань	С.Янжмаа	2023/5/26	A/368	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.28	1,568,000.0
194	Баянчандмань	Болдбаатар	2023/6/13	A/390	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.08	431,200.0
195	Баянчандмань	МӨНХБААТАР	2023/6/13	A/392	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.07	392,560.0
196	Баянчандмань	Өлзийжаргал	2023/9/28	A/615	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.21	1,176,000.0
197	Баянчандмань	Баасанжав	2023/9/28	A/616	Гэр бүлийн хэрэгцээний зуслангийн газар	0.28	1,568,000.0
198	Баянчандмань	Баярнэмэх	2023/10/10	A/627	Гэр, орон сууцны хашааны газар	0.27	1,486,800.0
199	Баянчандмань	Бүргэд	2023/10/10	A/628	Өвөлжөө	0.50	2,800,000.0
200	Баянчандмань	Одбаяр	2023/12/11	A/781	Зуслан	0.50	2,800,000.0
201	Баянчандмань	Өнөрболд	2023/12/11	A/785	Зуслан	2.50	14,000,000.0
202	Баянчандмань	Одсүрэн	2023/12/11	A/787	Зуслан	2.00	11,200,000.0
203	Баянчандмань	Гантөгс	2023/12/15	A/793	Зуслан	0.28	1,568,000.0
204	Угтаалцайдам	Хад-Өвгөн	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
205	Угтаалцайдам	Хад-Өвгөн	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
206	Угтаалцайдам	Хад-Өвгөн	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
207	Угтаалцайдам	Хад-Өвгөн	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

208	Угтаалцайдам	Хад-Өвгөн	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
209	Угтаалцайдам	Хад-Өвгөн	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
210	Угтаалцайдам	Хад-Өвгөн	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
211	Угтаалцайдам	Хад-Өвгөн	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
212	Угтаалцайдам	Хад-Өвгөн	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
213	Угтаалцайдам	Нарантэмүүжин	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
214	Угтаалцайдам	Нарантэмүүжин	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
215	Угтаалцайдам	Нарантэмүүжин	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
216	Угтаалцайдам	Нарантэмүүжин	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
217	Угтаалцайдам	Нарантэмүүжин	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
218	Угтаалцайдам	Нарантэмүүжин	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
219	Угтаалцайдам	Нарантэмүүжин	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
220	Угтаалцайдам	Нарантэмүүжин	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
221	Угтаалцайдам	Нарантэмүүжин	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
222	Угтаалцайдам	Энхбаяр	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
223	Угтаалцайдам	Энхбаяр	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
224	Угтаалцайдам	Энхбаяр	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
225	Угтаалцайдам	Энхбаяр	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
226	Угтаалцайдам	Энхбаяр	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
227	Угтаалцайдам	Энхбаяр	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
228	Угтаалцайдам	Энхбаяр	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
229	Угтаалцайдам	Энхбаяр	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
230	Угтаалцайдам	Энхбаяр	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
231	Угтаалцайдам	Энхбаяр	2019.01.09	A/02	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.0
232	Борнуур	Д.Болдбаатар	2020/1/13	A/06	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.17	95,200.0
233	Борнуур	П.Амарцэцэг	2020/12/31	A/313	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.17	95,200.0
234	Борнуур	П.Насанбат	2020/12/31	A/314	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.17	95,200.0
235	Борнуур	П.Насанбат	2020/12/31	A/314	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.33	184,800.0
236	Борнуур	О.Галсанпүрэв	2021/3/5	A/59	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.12	69,048.0
237	Борнуур	Д.Номин	2021/6/22	A/158	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.10	56,000.0
238	Борнуур	Р.Намжилмаа	2022/7/21	A/162	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.30	168,000.0
239	Борнуур	Б.Тэмүүжин	2022/7/21	A/163	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.30	168,000.0
Нийт дүн						54.50	296,285,208.00

2. Давуу эрхээр олгосон газрыг бусдад шилжүүлсэн хавсралт №2

д/д	Сумын нэр	Газар эзэмшигчийн нэр	Захирамжийн огноо		Зориулалт	Газрын хэмжээ /га/	Дуудлага худалдааны анхны үнэ
			огноо	дугаар			
1	Баяндэлгэр	С.Цогтсайхан	2023.09.15	A/150	Үр тариа	80.00	6,397,440.00
2	Баяндэлгэр	М.Үзмээ	2023.09.15	A/151	Үр тариа	50.00	3,998,400.00
3	Сэргэлэн	Л.Алтангэрэл	2019.02.25	A/73	Газар тариалан	20.00	1,599,360.00
4	Сэргэлэн	Д.Цэрэндулам	2019.08.26	A/472	Тариалан	3.00	239,904.00
5	Сэргэлэн	Б.Мөнхцэцэг	2019.10.02	A/567	Газар тариалан	2.00	159,936.00
6	Сэргэлэн	Ж.Энхжаргал	2019.10.02	A/567	Газар тариалан	2.00	159,936.00
7	Сэргэлэн	Х.Эрдэнэ	2019.10.02	A/567	Газар тариалан	5.00	399,840.00
8	Сэргэлэн	З.Энхбилэг	2019.10.02	A/567	Газар тариалан	4.00	319,872.00
9	Сэргэлэн	Нэргүй	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
10	Сэргэлэн	Лхагвасүрэн	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
11	Сэргэлэн	Батсүх	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
12	Сэргэлэн	Амарсайхан	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
13	Сэргэлэн	Баасансүрэн	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
14	Сэргэлэн	Оргихбаяр	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
15	Сэргэлэн	Доржсүрэн	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
16	Сэргэлэн	Занданхүү	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
17	Сэргэлэн	Ганбаатар	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
18	Сэргэлэн	Оргил	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
19	Сэргэлэн	Ганхүү	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
20	Сэргэлэн	Бадрах	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
21	Сэргэлэн	Мөнхбаяр	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
22	Сэргэлэн	Баярсайхан	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
23	Сэргэлэн	Энхбат	2019.12.27	A/730	Тариалан	4.00	319,872.00
24	Сэргэлэн	Даваажаргал	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
25	Сэргэлэн	Батжаргал	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
26	Сэргэлэн	Балдандорж	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
27	Сэргэлэн	Мөнхбаатар	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
28	Сэргэлэн	Бавуудорж	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
29	Сэргэлэн	Цогтбаатар	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
30	Сэргэлэн	Лхагва-Очир	2019.12.27	A/730	Тариалан	5.00	399,840.00
31	Сэргэлэн	Энхтайван	2019.12.27	A/731	Тариалан	5.00	399,840.00
32	Сэргэлэн	Одсүрэн	2019.12.27	A/731	Тариалан	3.00	239,904.00
33	Сэргэлэн	Сангирагчаа	2019.12.27	A/731	Тариалан	5.00	399,840.00
34	Сэргэлэн	Б.Мөнхтунгалаг	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
35	Сэргэлэн	Г.Энхтамир	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
36	Сэргэлэн	Л.Болдбаатар	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
37	Сэргэлэн	М.Цогбаяр	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
38	Сэргэлэн	Б.Тамара	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
39	Сэргэлэн	М.Саяда	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
40	Сэргэлэн	Т.Отгонжаргал	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
41	Сэргэлэн	Ц.Бат-Эрдэнэ	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
42	Сэргэлэн	П.Дашвандан	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
43	Сэргэлэн	Д.Баттулга	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
44	Сэргэлэн	н.Цэрэндэлэг	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
45	Сэргэлэн	Г.Энхтайван	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
46	Сэргэлэн	Б.Дашбалбар	2020.10.06	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
47	Сэргэлэн	Ч.Даваасүрэн	2020.10.09	A/787	Газар тариалан	5.00	399,840.00
48	Сэргэлэн	Бямбадулам	2023.06.16	A/615	Тариалан	5.00	399,840.00

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

49	Сэргэлэн	Д.Түмэнцэцэг	2020.07.08	A/567	Тариалан	2.00	159,040.00
50	Сэргэлэн	Д.Мөнхцэцэг	2020.07.08	A/567	Тариалан	1.00	79,520.00
51	Сэргэлэн	Ж.Батбаясгалан	2020.07.08	A/567	Тариалан	1.00	79,520.00
52	Сэргэлэн	А.Цогбаатар	2020.07.08	A/567	Тариалан	1.00	79,520.00
53	Сэргэлэн	Г.Миеэ	2020.07.08	A/567	Тариалан	1.80	143,136.00
54	Сэргэлэн	Б.Эрдэнэбаяр	2020.07.08	A/567	Тариалан	1.00	79,520.00
55	Сэргэлэн	Т.Баярмаа	2020.07.08	A/567	Тариалан	1.00	79,520.00
56	Баянхангай	Я.Бямбацогт	2021.11.09	A/166	Үр тариа	20.00	1,600,000.00
57	Баянхангай	Я.Долгоржав	2021.12.10	A/203	Үр тариа	5.00	400,000.00
58	Баянхангай	С.Энхтайван	2021.12.10	A/204	Үр тариа	5.00	400,000.00
59	Баянхангай	Д.Цэнд-Аюуш	2021.12.10	A/205	Үр тариа	5.00	400,000.00
60	Баянхангай	Г.Жаргалсайхан	2021.12.10	A/206	Үр тариа	1.00	80,000.00
61	Баянхангай	С.Гэрэлцэцэг	2021.12.10	A/207	Үр тариа	5.00	400,000.00
62	Баянхангай	Д.Энхцэцэг	2021.12.10	A/208	Үр тариа	5.00	400,000.00
63	Баянхангай	Ж.Доржрагчаа	2021.12.10	A/209	Үр тариа	5.00	400,000.00
64	Баянхангай	Я.Ганбат	2021.12.10	A/210	Үр тариа	10.00	800,000.00
65	Баянхангай	Ц.Намжилсүрэн	2021.12.10	A/211	Үр тариа	5.00	400,000.00
66	Баянхангай	н.Амарсанаа	2021.12.10	A/212	Үр тариа	5.00	400,000.00
67	Баянхангай	С.Доржпүрэв	2021.12.10	A/213	Үр тариа	10.00	800,000.00
68	Баянхангай	Д.Цэцэгмаа	2021.12.10	A/214	Үр тариа	10.00	800,000.00
69	Архуст	Баярсайхан	2020.04.15	A/45	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
70	Архуст	Мягмар-Очир	2020.04.15	A/46	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
71	Архуст	Буянтогтох	2020.06.12	A/68	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
72	Архуст	Лхагвадорж	2021.03.12	A/53	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
73	Архуст	Дорж-Очир	2021.03.12	A/65	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
74	Архуст	Баасанхүү	2021.03.12	A/66	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
75	Архуст	Баярсайхан	2021.03.12	A/71	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	47.00	3,760,000.00
76	Архуст	Хишигбаяр	2021.03.12	A/74	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
77	Архуст	Пүрэвдаваа	2021.03.12	A/48	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
78	Архуст	Ганхуяг	2021.03.12	A/50	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
79	Архуст	Цэрэннадмид	2021.03.12	A/51	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
80	Архуст	Тилегберген	2021.03.12	A/54	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
81	Архуст	Хуатбек	2021.03.12	A/55	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
82	Архуст	Мурат	2021.03.12	A/57	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
83	Архуст	Хооной	2021.03.12	A/58	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
84	Архуст	Марат	2021.03.12	A/59	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
85	Архуст	Ханат	2021.03.12	A/60	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
86	Архуст	Бат-Эрдэнэ	2021.03.12	A/61	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
87	Архуст	Батмөнх	2021.03.12	A/62	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
88	Архуст	Мөнгөнзагас	2021.03.12	A/63	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	11.00	880,000.00
89	Архуст	Ахбөкөн	2021.03.12	A/64	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
90	Архуст	Оюунжав	2021.03.12	A/72	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
91	Архуст	Ганбаатар	2021.03.12	A/73	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

92	Архуст	Ариунгэрэл	2021.03.12	A/75	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
93	Архуст	Оюунцэцэг	2021.03.12	A/78	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
94	Архуст	Мамаагий	2021.03.12	A/79	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
95	Архуст	Ган эрдэнэ тулга ХХК	2021.03.15	A/83	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
96	Архуст	Батдорж	2021.03.17	A/84	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
97	Архуст	Оюунчимэг	2021.03.17	A/86	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
98	Архуст	Гантуяа	2021.03.17	A/87	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
99	Архуст	Цэцэгмаа	2021.03.17	A/89	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	17.00	1,360,000.00
100	Архуст	Мөнхбаяр	2021.03.17	A/90	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
101	Архуст	Хажидсүрэн	2021.03.17	A/91	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
102	Архуст	Энхболд	2021.03.17	A/93	Төмс, хүнсний ногооны усалгаагүй тариалан	13.00	1,040,000.00
103	Архуст	Энхбат	2021.03.17	A/95	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	60.00	4,800,000.00
104	Архуст	Дундбаяр	2021.03.22	A/105	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	1.50	120,000.00
105	Архуст	Эрдэнэцогт	2021.03.22	A/106	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	43.00	3,440,000.00
106	Архуст	Дундбаяр	2021.03.22	A/105	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
107	Архуст	Жанчивдорж	2021.03.22	A/108	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
108	Архуст	Пүрэвбазар	2021.03.22	A/110	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
109	Архуст	Түмэннаст	2021.03.22	A/111	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	11.00	880,000.00
110	Архуст	Нэргүйбаатар	2021.03.24	A/114	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
111	Архуст	Мөнхтайван	2021.03.29	A/122	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	9.00	720,000.00
112	Архуст	Энхцэцэг	2021.03.30	A/124	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
113	Архуст	Мөнгөнхуяг	2021.03.24	A/125	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
114	Архуст	Көрпөш	2021.03.30	A/126	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	4.00	320,000.00
115	Архуст	Архустайн аривжих хоршоо	2021.03.30	A/127	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	40.00	3,200,000.00
116	Архуст	Лхагвасүрэн	2021.04.07	A/133	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
117	Архуст	Гантулга	2021.04.14	A/141	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
118	Архуст	Хүрэлбаатар	2021.04.14	A/143	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	83.00	6,640,000.00
119	Архуст	Мягмарсүрэн	2021.04.15	A/144	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
120	Архуст	Сумъяабаатар	2021.04.15	A/145	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
121	Архуст	Галбадрах	2021.04.15	A/146	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
122	Архуст	Дорж-Очир	2021.04.15	A/147	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
123	Архуст	Эрдэнэбат	2021.04.15	A/148	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
124	Архуст	Отгонжаргал	2021.04.23	A/156	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	100.00	8,000,000.00
125	Архуст	Нармандах	2021.04.23	A/157	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.52	841,216.00
126	Архуст	Нүүдэлхүү	2021.04.23	A/158	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
127	Архуст	Батбаяр	2021.04.28	A/162	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

128	Архуст	Тонирмаа	2021.05.03	A/165	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
129	Архуст	Бэгз	2021.05.05	A/166	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	5.00	400,000.00
130	Архуст	Сүхбаатар	2021.05.05	A/167	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
131	Архуст	Батболд	2021.05.10	A/169	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
132	Архуст	Сарангэрэл	2021.05.10	A/170	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	12.00	960,000.00
133	Архуст	Мөнхбат	2021.05.18	A/175	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
134	Архуст	Ганбаяр	2021.05.28	A/179	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
135	Архуст	Амарбаяр	2021.05.28	A/180	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
136	Архуст	Батсайхан	2021.06.02	A/181	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
137	Архуст	Ганбаяр	2021.06.17	A/187	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	2.00	160,000.00
138	Архуст	Мөнхбат	2021.06.22	A/190	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
139	Архуст	Хишигням	2021.06.24	A/193	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
140	Архуст	Батхуяг	2021.06.24	A/194	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
141	Архуст	Мөнхбаяр	2021.06.28	A/198	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
142	Архуст	Сүхбаатар	2021.07.01	A/203	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
143	Архуст	Батхуяг	2021.08.30	A/216	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	5.00	400,000.00
144	Архуст	Гантулга	2021.09.30	A/226	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	100.00	8,000,000.00
145	Архуст	Батсайхан	2021.09.30	A/227	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	100.00	8,000,000.00
146	Архуст	Эрдэнэбат	2022.03.22	A/26	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
147	Архуст	Доржпүрэв	2022.03.22	A/29	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
148	Архуст	Төрмөнх	2022.03.22	A/30	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	31.00	2,480,000.00
149	Архуст	Дорж-Очир	2022.03.22	A/34	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
150	Архуст	Батсүх	2022.04.22	A/45	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
151	Архуст	Мөнхцэцэг	2022.05.02	A/50	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
152	Архуст	Чулуунбаатар	2022.05.02	A/54	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
153	Архуст	Гантогоо	2022.05.02	A/55	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	100.00	8,000,000.00
154	Архуст	Наранцацрал	2022.05.02	A/56	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	100.00	8,000,000.00
155	Архуст	Номинбилэг	2022.05.02	A/57	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
156	Архуст	Цэрэндорж	2022.05.03	A/58	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
157	Архуст	Хишигбуян	2022.05.03	A/59	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
158	Архуст	Энхтуяа	2022.05.03	A/60	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
159	Архуст	Баяржавхлан	2022.05.03	A/61	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
160	Архуст	Төмөрбат	2022.05.03	A/62	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
161	Архуст	Нарантунгалаг	2022.05.03	A/63	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
162	Архуст	Пүрэвдулам	2022.05.03	A/64	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
163	Архуст	Гансүх	2022.05.03	A/66	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
164	Архуст	Нямжав	2022.05.03	A/67	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

165	Архуст	Гарамгайбаатар	2022.05.04	A/68	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
166	Архуст	Энхтайван	2022.05.04	A/69	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	100.00	8,000,000.00
167	Архуст	Мөнх-Эрдэнэ	2022.05.04	A/70	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
168	Архуст	Дэлгэрмөрөн	2022.05.04	A/71	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
169	Архуст	Бадамхорлоо	2022.05.04	A/73	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
170	Архуст	Халтаржав	2022.05.04	A/74	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
171	Архуст	Адъяа	2022.05.04	A/75	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
172	Архуст	Батсүх	2022.05.04	A/78	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
173	Архуст	Мөнхтүвшин	2022.05.06	A/86	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
174	Архуст	Халтаржав	2022.05.09	A/97	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
175	Архуст	Халтаржав	2022.05.09	A/96	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
176	Архуст	Халтаржав	2022.05.09	A/98	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
177	Архуст	Дэлгэрмөрөн	2022.05.04	A/99	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
178	Архуст	Баяржавхлан	2022.05.09	A/103	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
179	Архуст	Баяржавхлан	2022.05.09	A/105	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
180	Архуст	Энхсаруул	2022.05.11	A/108	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
181	Архуст	Лхагвасүрэн	2022.05.11	A/109	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
182	Архуст	Цэрэндэндэв	2022.05.11	A/110	Үр тарианы усалгаатай тариалан	14.00	1,120,000.00
183	Архуст	Лхагвадорж	2022.05.11	A/112	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
184	Архуст	Амарбаясгалан	2022.05.11	A/115	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
185	Архуст	Батбаяр	2022.05.12	A/119	Үр тарианы усалгаатай тариалан	50.00	4,000,000.00
186	Архуст	Чулуунбал	2022.05.13	A/120	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
187	Архуст	Уранчимэг	2022.05.13	A/121	Үр тарианы усалгаатай тариалан	5.00	400,000.00
188	Архуст	Уранчимэг	2022.05.13	A/122	Үр тарианы усалгаатай тариалан	5.00	400,000.00
189	Архуст	Чулуундолгор	2022.05.13	A/123	Үр тарианы усалгаатай тариалан	10.00	800,000.00
190	Архуст	Ганболд	2022.05.13	A/124	Үр тарианы усалгаатай тариалан	5.00	400,000.00
191	Архуст	Ганболд	2022.05.13	A/125	Үр тарианы усалгаатай тариалан	5.00	400,000.00
192	Архуст	Отгонбаатар	2022.05.13	A/126	Үр тарианы усалгаатай тариалан	100.00	8,000,000.00
193	Архуст	Буянхишиг	2022.05.17	A/130	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
194	Архуст	Нямдэлгэр	2022.05.17	A/131	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	18.00	1,440,000.00
195	Архуст	Нямдэлгэр	2022.05.17	A/132	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
196	Архуст	Одбаатар	2022.05.17	A/133	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
197	Архуст	Доржсүрэн	2022.05.17	A/134	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
198	Архуст	Доржсүрэн	2022.05.17	A/135	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
199	Архуст	Доржсүрэн	2022.05.17	A/136	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
200	Архуст	Доржсүрэн	2022.05.17	A/137	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
201	Архуст	Доржсүрэн	2022.05.17	A/138	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

202	Архуст	Дүүрэнжаргал	2022.06.03	A/149	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
203	Архуст	Навушика	2022.06.03	A/150	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
204	Архуст	Мөнхзул	2022.08.04	A/167	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	100.00	8,000,000.00
205	Архуст	Долгор	2022.09.06	A/177	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
206	Архуст	Отгонтуяа	2022.11.30	A/214	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
207	Архуст	Отгонбат	2022.11.30	A/215	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
208	Архуст	Эрдэнэбат	2022.11.30	A/216	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	14.00	1,120,000.00
209	Архуст	Энхтуяа	2022.11.30	A/218	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	10.00	800,000.00
210	Архуст	Содбаяр	2022.12.01	A/235	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	48.00	3,840,000.00
211	Архуст	Амгалан	2022.12.29	A/270	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	20.00	1,600,000.00
212	Архуст	Отгонбаатар	2023.02.16	A/14	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	50.00	4,000,000.00
213	Архуст	Цогтбаяр	2023.04.17	A/36	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	100.00	8,000,000.00
214	Архуст	Дүүрэнжаргал	2023.04.17	A/37	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	5.00	400,000.00
215	Архуст	Мөнгөнхүү	2023.04.17	A/38	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	12.00	960,000.00
216	Архуст	Булгамаа	2023.04.27	A/48	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	5.00	400,000.00
217	Архуст	Дүүрэнжаргал	2023.05.10	A/63	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	5.00	400,000.00
218	Архуст	Пүрэвдорж	2023.05.29	A/69	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	5.00	400,000.00
219	Архуст	Нэргүйбаатар	2023.05.29	A/70	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	7.60	608,000.00
220	Архуст	Нямдорж	2023.12.04	A/154	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	5.00	400,000.00
221	Архуст	Нямдорж	2023.12.04	A/152	Үр тарианы усалгаагүй тариалан	5.00	400,000.00
222	Архуст	Батжаргал	2023.12.11	A/163	Төмс, хүнсний ногооны усалгаагүй тариалан	5.00	400,000.00
223	Батсүмбэр	Батсүмбэр баяжих хоршоо	2019.06.24	A/437	Тариалан	20.00	1,600,000.00
224	Батсүмбэр	Өнөр мандал ХХК	2019.12.23	A/702	Тэжээлийн ургамал	13.00	1,040,000.00
225	Батсүмбэр	Агро-Альфа ХХК	2019.09.05	A/492	Тэжээлийн ургамал, төмс хүнсний ногоо	55.00	4,400,000.00
226	Батсүмбэр	Агро-Альфа ХХК	2019.09.05	A/493	Тэжээлийн ургамал, төмс хүнсний ногоо	131.00	10,480,000.00
227	Батсүмбэр	Хас цалам хоршоо	2020.04.08	A/234	Тэжээлийн ургамал	4.00	320,000.00
228	Аргалант	Д.Дэмбэрэл	2022.10.17	A/297	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
229	Аргалант	П.Баасансүрэн	2022.10.17	A/298	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
230	Аргалант	Х.ГАНБААТАР	2022.10.17	A/299	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
231	Аргалант	Ж.Оюунтүлхүүр	2022.10.17	A/300	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
232	Аргалант	Л.Жүгдэр	2022.10.17	A/301	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
233	Аргалант	Г.Авирмэд	2022.10.17	A/302	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
234	Аргалант	М.Ганзориг	2022.10.17	A/303	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
235	Аргалант	Б.Хуланзаяа	2022.10.17	A/304	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
236	Аргалант	Х.Баясгалан	2022.10.17	A/305	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
237	Аргалант	Б.Лхагвасүрэн	2022.10.17	A/306	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
238	Аргалант	Э.Нямдорж	2022.10.17	A/307	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

239	Аргалант	Д.Будмаа	2022.10.17	A/308	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
240	Аргалант	Э.Билгүүн	2022.10.17	A/309	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
241	Аргалант	В.Даваажаргал	2022.10.17	A/310	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
242	Аргалант	А.Ренчинсамбуу	2022.10.17	A/311	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
243	Аргалант	Солонго	2022.12.27	A/427	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
244	Аргалант	Бүүвэйбаатар	2022.12.30	A/429	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
245	Аргалант	Цогнэмэх	2022.12.30	A/430	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
246	Аргалант	Баатархорол	2022.12.30	A/431	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
247	Аргалант	Цэрэндорж	2022.12.30	A/432	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
248	Аргалант	Отгон	2022.12.30	A/433	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
249	Аргалант	Болдбаатар	2022.12.30	A/434	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
250	Аргалант	Цогбадрах	2022.12.30	A/435	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
251	Аргалант	Гэрэлцолмон	2022.12.30	A/438	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
252	Аргалант	Батжаргал	2022.12.30	A/439	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
253	Аргалант	Сүхбат	2022.12.30	A/440	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
254	Аргалант	Батбилэг	2022.12.30	A/441	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
255	Аргалант	Насанбхт	2022.12.30	A/442	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
256	Аргалант	Сэргэлэнбаатар	2022.12.30	A/443	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
257	Аргалант	Энхтүвшин	2022.12.30	A/446	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
258	Аргалант	О.Бямба-Очир	2022.12.30	A/447	төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
259	Аргалант	Болдбаатар	2023.10.16	A/403	Төмс хүнсний ногоо тариалах	1.00	176,000.00
260	Аргалант	Ганзориг	2023.11.30	A/564	ГБХ	1.00	5,600,000.00
261	Аргалант	Уранчимэг	2023.11.30	A/565	ГБХ	1.00	5,600,000.00
262	Аргалант	Хүрэлчулуун	2023.11.30	A/566	ГБХ	1.00	5,600,000.00
263	Аргалант	Пүрэвдорж	2023.12.04	A/594	Төмс хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
264	Мөнгөнморьт	Ч.Нямдаваа	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
265	Мөнгөнморьт	М.Баттулга	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
266	Мөнгөнморьт	Б.Батэрдэнэ	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
267	Мөнгөнморьт	Б.Цэцгээ	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
268	Мөнгөнморьт	Д.Чимэдрэгзэн	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
269	Мөнгөнморьт	С.Мянганбаяр	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
270	Мөнгөнморьт	Ц.Ганболд	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
271	Мөнгөнморьт	С.Мөнгөн	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
272	Мөнгөнморьт	С.Отгонбаяр	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
273	Мөнгөнморьт	Ө.Отгонбаяр	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
274	Мөнгөнморьт	Э.Энхбаяр	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
275	Мөнгөнморьт	Э.Гантөмөр	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
276	Мөнгөнморьт	С.Ганчулуун	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
277	Мөнгөнморьт	С.Сүхбат	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
278	Мөнгөнморьт	Ш.Ганболд	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
279	Мөнгөнморьт	Л.Тунгалагбаатар	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
280	Мөнгөнморьт	Л.Мөнхжаргал	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
281	Мөнгөнморьт	С.Хатанбаатар	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

282	Мөнгөнморьт	Н.Чинбат	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
283	Мөнгөнморьт	С.Чагнаадорж	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
284	Мөнгөнморьт	Н.Хоролсүрэн	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
285	Мөнгөнморьт	Г.Чинзориг	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
286	Мөнгөнморьт	Ө.Буяннэмэх	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
287	Мөнгөнморьт	Х.Идэржавхлан	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
288	Мөнгөнморьт	П.Майжаргал	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
289	Мөнгөнморьт	Ч.Оюун	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
290	Мөнгөнморьт	Б.Цэрэннадмид	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
291	Мөнгөнморьт	Л.Баасансүрэн	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
292	Мөнгөнморьт	Г.Нямлхагва	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
293	Мөнгөнморьт	Б.Баяртунгалаг	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
294	Мөнгөнморьт	Н.Намуунбэх	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
295	Мөнгөнморьт	Б.Алтангэрэл	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
296	Мөнгөнморьт	С.Загарсүрэн	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
297	Мөнгөнморьт	С.Лхагвасүрэн	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
298	Мөнгөнморьт	Г.Жанчив	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
299	Мөнгөнморьт	Ц.Пүрэвбат	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
300	Мөнгөнморьт	В.Цэрэнбадам	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
301	Мөнгөнморьт	Ц.Лувсанбалдан	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
302	Мөнгөнморьт	Д.Болдбаатар	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
303	Мөнгөнморьт	Б.Ханджав	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
304	Мөнгөнморьт	А.Алтанцэцэг	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
305	Мөнгөнморьт	С.Батхүү	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
306	Мөнгөнморьт	Ж.Гомбосүрэн	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
307	Мөнгөнморьт	Б.Батболд	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
308	Мөнгөнморьт	Э.Мөнгөнбаяр	2020.10.14	A/117	Малын тэжээл тариалах	1.00	79,968.0
Нийт дүн						4,059.42	344,463,008.0

3. Төсөл сонгон шалгаруулалтаар олгосон хавсралт №3

д/д	Сумын нэр	Газар эзэмшигчийн нэр	Захирамжийн огноо		Зориулалт	Газрын хэмжээ /га/	Дуудлага худалдааны анхны үнэ
			огноо	дугаар			
1	Мөнгөнморьт	Нүүдэлчин Агро ХХК	2022/12/20	A/238	Фермерийн аж ахуй	10.00	48,000,000.0
2	Батсүмбэр	ЭНХБ ХХК	2021/12/28	A/480	Аялал жуулчлал	0.50	4,000,000.0
3	Батсүмбэр	Шибанг машин монголиа ХХК	2023/5/8	A/169	Тэжээлийн үйлдвэр	10.00	48,000,000.0
4	Баян	Эм Жи Эл Агра ХХК	2023/8/15	A/101	Хагас бэлчээрийн мал аж ахуйн бүс дэх барилга байгууламжийн дэвсгэр газар	208.98	1,003,100,160.0
5	Баянхангай	"Өсөх зоос алтан говь" ХХК	2022/10/8	A/137	Мод үржүүлэг	20.00	96,000,000.0
6	Баянхангай	ногоон ази сүлжээ	2022/10/8	A/138	Мод үржүүлэг	100.00	480,000,000.0
7	Баянхангай	Нүүдэлчин агро ферм ХХК	2022/10/8	A/139	Фермер, фермерийн малын тэжээлд зориулсан үр тариа, усалгаатай тэжээлийн ургамал тариалах	52.85	960,000,000.0
8	Баянхангай	Цуна Монгол Дай	2023/3/24	A/31	Фермер	200.00	240,000,000.0
9	Баянчандмань	Эн Жи Жи ХХК	2019/6/7	A291	Аж, ахуйн	38.65	309,200,000.0
10	Борнуур	Даваан булаг ХХК	2022/12/21	A/327	ХАА-н үйлдвэрлэлийн цогцолбор	11.00	52,800,000.0
11	Борнуур	Борнуурын Эко хүнс ХХК	2022/12/21	A/336	Морин уралдааны бариа, автоспортын уралдааны газар	15.99	127,936,000.0
12	Борнуур	Монголын цанын холбоо НУТББ	2021/12/10	A/280	Биеийн тамир, спортын байгууллага	156.32	1,250,566,400.0
13	Борнуур	Тагнуулын Ерөнхий газрын Төв аймаг дахь хэлтэс	2021/12/16	A/284	Улсыг батлан хамгаалах болон аюулгүй байдлыг хангах зориулалтаар олгосон	30.00	240,000,000.0
Нийт дүн						854.29	4,859,602,560.0

4. Иргэн ААН-д газрыг дуудлага худалдаа зохион байгуулалгүй эзэмшүүлсэн №4

д/д	Сумдын нэрс	Газар эзэмшигчийн нэр	Захирамжийн огноо		Зориулалт	Газрын хэмжээ /га/	Дуудлага худалдааны анхны үнэ
			огноо	дугаар			
1	Алтанбулаг	Цэцэгмаа	3/16/2023	A/194	ХАА-н үйлдвэрлэлийн цогцолбор	0.96	4,600,320.0
2	Алтанбулаг	Батжаргал	3/17/2023	A/195	ХАА-н үйлдвэрлэлийн цогцолбор	0.50	2,400,000.0
3	Алтанбулаг	Энхсүвд	3/17/2023	A/196	ХАА-н үйлдвэрлэлийн цогцолбор	0.40	1,920,000.0
4	Алтанбулаг	Батзориг	3/17/2023	A/197	ХАА-н үйлдвэрлэлийн цогцолбор	0.95	4,577,760.0
5	Алтанбулаг	Нарантулга	3/17/2023	A/198	ХАА-н үйлдвэрлэлийн цогцолбор	0.30	1,440,000.0
6	Алтанбулаг	Ариундэлгэр	3/22/2023	A/201	ХАА-н үйлдвэрлэлийн цогцолбор	1.30	6,262,560.0
7	Алтанбулаг	Сандагдорж	3/22/2023	A/202	Жимс, жимсгэний усалгаатай тариалан	20.00	1,600,000.0
8	Алтанбулаг		3/28/2023	A/206	4 ба түүнээс доош давхар нийтийн орон сууц	1.00	8,000,000.0
9	Алтанбулаг	Уртнасан	5/16/2023	A/516	Төмс хүнсний ногооны усалгаагүй тариалан	2.00	348,000.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

10	Алтанбулаг	Анхболд	5/16/2023	A/517	ХАА-н үйлдвэрлэлийн цогцолбор	5.00	24,000,000.0
11	Алтанбулаг	Нэргүй	5/24/2023	A/550	Үр тарианы усалгаатай тариалан	300.00	24,000,000.0
12	Алтанбулаг	Нямдаваа	6/12/2023	A/572	Жимс, жимсгэний усалгаагүй тариалан	2.00	160,000.0
13	Алтанбулаг	Алтантуяа	6/12/2023	A/573	Жимс, жимсгэний усалгаагүй тариалан	2.00	160,000.0
14	Алтанбулаг	Орхон	6/12/2023	A/574	Жимс, жимсгэний усалгаагүй тариалан	2.00	160,000.0
15	Аргалант	ХААБирж ТӨХХК	2/13/2019	A/80	Хөдөө аж ахуй	4.00	19,200,000.00
16	Аргалант	Дээшлэх говь ХХК	5/2/2022	A/98	Үйлчилгээ	0.30	2,400,000.00
17	Аргалант	Наранмандах	7/5/2022	A/215	Хүнсний ногоо	1.00	176,000.00
18	Аргалант	Энхбаатар	11/30/2023	A/577	Гэр бүлийн хэрэгцээ	5.00	28,000,000.00
19	Архуст	Ордгео ХХК	8/24/2020	A/85	Рашаан сувилал	15.00	120,000,000.0
20	Архуст	Алтансүвд	5/16/2022	A/127	Үйлчилгээ	0.02	131,200.0
21	Батсүмбэр	А.Мөнхбаяр	1/10/2019	A/15	Авто машин хий цэнэглэх станц	0.15	800.00
22	Батсүмбэр	А.Цэнд-Аюуш	5/9/2019	A/353	Хөдөө аж ахуй	5.00	24,000,000.00
23	Батсүмбэр	М.Батбаатар	5/14/2019	A/362	Хөдөө аж ахуй	5.00	24,000,000.00
24	Батсүмбэр	Б.Бадраа	5/21/2019	A/376	Хөдөө аж ахуй	3.00	14,400,000.00
25	Батсүмбэр	Үдлэг шим агро хоршоо	8/13/2021	A/192	ХАА-н үйлдвэрлэл	2.00	9,600,000.00
26	Батсүмбэр	Ш.Цээтэяа	12/28/2021	A/481	Аж ахуй	2.00	16,000,000.00
27	Батсүмбэр	Шандаст хонгор ХХК	5/27/2022	A/278	Хүүхдийн зуслан	3.00	24,000,000.00
28	Батсүмбэр	Ц.Оюун-Эрдэнэ	5/30/2022	A/286	Мод үржүүлэг	5.56	26,668,800.00
29	Батсүмбэр	Баянтолгой хоршоо	10/24/2022	A/491	Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэл	2.80	13,440,000.00
30	Батсүмбэр	С.Төмөрхуяг	11/29/2022	A/547	ХАА-н үйлдвэрлэл	0.03	137,280.00
31	Баян	Улаанбаатарнефть ХХК	3/19/2020	A/50	Үйлчилгээ	2.00	16,000,000
32	Баян	Гео бластинг ХХК	4/17/2020	A/73	Тэсрэх дэлбэрэх бодисын агуулах	1.00	8,000,000
33	Баян	Искра бүүстөр ХХК	5/11/2020	A/91	Тэсрэх дэлбэрэх бодисын агуулах	1.00	8,000,000
34	Баян	Амар ресурс ХХК	6/9/2020	A/109	Тэсрэх дэлбэрэх бодисын агуулах	1.00	8,000,000
35	Баян	Гийсийн мод ХХК	8/31/2021	A/128	Ачиж буулгах талбай	20.00	160,000,000
36	Баяндэлгэр	З.Долгор	3/13/2019	A/20	Худалдаа үйлчилгээ	0.01	112,000.00
37	Баяндэлгэр	Ардчилсан нам	5/6/2019	A/103	Намын байр	0.01	80,000.00
38	Баяндэлгэр	Арвайн илч ххк	7/23/2019	A/138	Дэд бүтэц байгуулах	0.20	1,600,000.00
39	Баяндэлгэр	Ц.Болормаа	7/1/2022	A/141	Мод үржүүлэг	3.00	14,400,000.00
40	Баянжаргал	Ник ХХК	12/23/2022	A/212	Худалдаа, бүх төрлийн үйлчилгээ	1.05	840,000.0
41	Баянжаргал	Амьд таван эрдэнэ хоршоо	12/30/2022	A/212	Худалдаа, бүх төрлийн үйлчилгээ	2.49	1,993,600.0
42	Баянжаргал	Түмэн шувуут ххк	4/20/2023	A/51	ХАА-н үйлдвэрлэл	0.70	336,000.0
43	Баянхангай	Бадрангуй Монгол хүнс ХХК	5/2/2019	A/64	Үйлдвэрлэл үйлчилгээ	0.20	1,600,000.0
44	Баянхангай	Эрдэнэтуяа	4/27/2020	A/77	ШТС	0.07	560,000.0
45	Баянхангай	Ч.Бямбасүрэн	6/16/2022	A/113	ШТС	0.14	1,120,000.0
46	Борнуур	Борнуур ХК	5/22/2020	A/147	Тэжээлийн ургамлын усалгаагүй тариалан	57.10	4,568,000.00
48	Заамар	Дашваанжил ХХК	9/25/2020	A/174	ШАТАХУУН ТҮГЭЭХ СТАНЦ	0.20	1,600,000.00
49	Заамар	Ай би би ай ХХК	11/9/2020	A/211	Аж ахуйн	1.80	14,400,000.00
50	Заамар	Лхүндэв	11/20/2020	A/226	худалдаа үйлчилгээ	0.01	69,600.00
51	Заамар	Эрч хүч ХХК	6/3/2021	A/92	ШАТАХУУН ТҮГЭЭХ СТАНЦ	1.00	8,000,000.00
52	Мөнгөнморьт	Ж.Эрдэнэцэцэг	5/13/2019	A/83	Малын тэжээл тариалах	5.00	399,840.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

53	Мөнгөнморьт	Ц.Баттулга	5/13/2019	A/83	Малын тэжээл тариалах	2.00	159,936.0
54	Мөнгөнморьт	Т.Бадамханд	2019.05.13	A/83	Худалдаа үйлчилгээ	0.05	400,000.0
55	Сэргэлэн	Э.Буянтогтох	4/24/2019	A/192	Үйлчилгээ	1.00	8,000,000.0
56	Сэргэлэн	З.Батболд	7/1/2019	A/355	мод үржүүлэг	16.00	76,800,000.0
57	Сэргэлэн	Огоот ХХК	7/18/2019	A/428	цахилгааны шугамын	0.32	2,580,000.0
58	Сэргэлэн	Монгол Алт МАК ХХК	7/18/2019	A/431	цахилгааны шугамын	1.20	9,600,000.0
59	Сэргэлэн	Н.Сандагдаваа	9/5/2019	A/485	Цахилгааны шугам	0.15	1,168,000.0
60	Сэргэлэн	Тасо ХХК	9/23/2019	A/528	цахилгааны шугам	2.30	18,400,000.0
61	Сэргэлэн	Лузерн Эм Кэй ХХК	11/21/2019	A/645	Цахилгаан шугам	0.25	2,000,000.0
62	Сэргэлэн	Дарханбаяр	12/23/2019	A/698	Үйлчилгээ	0.50	4,000,000.0
63	Сэргэлэн	Гор газ ХХК	12/25/2019	A/709	ШТС	0.30	2,400,000.0
64	Сэргэлэн	Мэдээлэл холбоо ТӨХХК	4/27/2020	A/233	Холбооны байр барих	0.07	560,000.0
65	Сэргэлэн	Б.Мөнхдэлгэр	5/18/2020	A/312	Газар тариалан	12.34	986,437.3
66	Сэргэлэн	Ц.Янжиндулам	5/18/2020	A/317	Үйлчилгээ	0.03	240,000.0
67	Сэргэлэн	Ц.Янжиндулам	5/18/2020	A/320	Үйлчилгээ	0.03	240,000.0
68	Сэргэлэн	Ц.Саранчимэг	6/15/2020	A/447	цахилгааны шугам	0.01	117,600.0
69	Сэргэлэн	Ди Би Прайм ойл ХХК	7/6/2020	A/557	ШТС	0.30	2,400,000.0
70	Сэргэлэн	н.Сүхбаатар	7/6/2020	A/559	Үйлчилгээ	0.30	2,400,000.0
71	Сэргэлэн	Х.Алтанцэцэг	8/28/2020	A/640	цахилгааны шугам	0.08	678,400.0
72	Сэргэлэн	Г.Дашдэлгэр	10/9/2020	A/790	Цахилгаан шугам	0.44	3,534,400.0
73	Сэргэлэн	Ц.Болор-Эрдэнэ	10/23/2020	A/818	Цахилгаан шугам	0.06	482,400.0
74	Сэргэлэн	МӨнхзориг	1/29/2021	A/28	Цахилгаан шугам	0.85	6,832,000.0
75	Сэргэлэн	Төмөрбаатар	6/2/2021	A/157	Цахилгаан шугам	0.02	160,000.0
76	Сэргэлэн	Л.Чулуунсүрэн	10/14/2021	A/578	худалдаа үйлчилгээний	0.07	560,000.0
77	Сэргэлэн	Б.Ванчин-Эрдэнэ	7/4/2022	A/696	ШТС	0.25	1,988,800.0
78	Сэргэлэн	Аэро Монголия ХХК	8/19/2022	A/1447	Агаарын тээвэр	1.10	8,800,000.0
79	Сэргэлэн	Электриком ХХК	8/19/2022	A/1448	Хүүхдийн зуслан	8.30	66,400,000.0
80	Сэргэлэн	А.Ядамсүрэн	9/27/2022	A/1046	худалдаа үйлчилгээний	0.05	400,000.0
81	Сэргэлэн	Чинзориг	7/31/2023	A/892	худалдаа үйлчилгээний	2.00	16,000,000.0
83	Эрдэнэ	Мандуул	6/14/2019	A139	Аялал жуулчлал	0.56	4,480,000.0
84	Эрдэнэ	Оюунбилэг	6/14/2019	A139	Аялал жуулчлал	0.56	4,480,000.0
85	Эрдэнэ	Хит Повер Ресурс ХХК	2019.06.20	A152	Уурын зуух барих, дулаан дамжуулах үйл ажиллагаа явуулах	0.50	3,200,000.0
86	Эрдэнэ	Отгонбаяр	2019.07.04	A182	Дэд станцын хамгаалалт	0.01	51,200.0
87	Эрдэнэ	Монголын авто замчдын холбоо	2019.07.05	A183	Бие засах газар байгуулах	0.05	400,000.0
88	Эрдэнэ	"Хөрс судлалын холбоо"	11/22/2019	A338	Шинжлэх ухаан, технологийн сорилт туршилт, судалгааны талбай	0.50	4,000,000.0
89	Эрдэнэ	Доржсүрэн	5/26/2020	A352	Хамгаалалтын зурвас	0.19	1,548,000.0
90	Эрдэнэ	Бөртэ Төрийн өмчит ААТҮГазар	7/21/2020	A451	Хамгаалалтын зурвас	1.31	10,467,200.0
91	Эрдэнэ	Бадамханд	7/30/2020	A556	Цахилгаан, дамжуулах	0.20	1,573,600.0
92	Эрдэнэ	ДЦУНГХамгаалах сан	9/24/2020	A650	Эрчим хүч дамжуулах шугамын станц хашаа	0.15	1,172,800.0
93	Эрдэнэ	Октябрь	9/30/2020	A686	Эрчим хүч дамжуулах шугамын станц хашаа	0.56	4,480,000.0

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

94	Эрдэнэ	Жагдагсүрэн	2021.06.14	A/122	Аялал жуулчлал	0.95	7,592,000.0
95	Эрдэнэ	Бат-Эрдэнэ	2021.09.13	A/212	Мод үржүүлэг	1.20	1,031,088.0
96	Эрдэнэ	Бат-Эрдэнэ	2021.09.13	A/213	Мод үржүүлэг	0.61	2,931,840.0
97	Эрдэнэ	Монголын Улаан загалмайн нийгэмлэг	2021.10.11	A/314	Өвөлжөө	0.07	336,000.0
98	Эрдэнэ	Болдсайхан	2021.12.27	A/860	Аялал жуулчлал	1.19	8,000,000.0
99	Эрдэнэ	Жанчивдорж	2023.03.31	A/151	Төмс хүнсний ногоо	0.10	17,404.8
100	Эрдэнэ	Равнайдорж	2023.03.31	A/152	Төмс хүнсний ногоо	0.10	17,404.8
101	Эрдэнэ	Буяндэлгэр	2023.03.31	A/153	Төмс хүнсний ногоо	0.10	17,404.8
102	Эрдэнэ	Пүрэвдорж	2023.03.31	A/154	Төмс хүнсний ногоо	0.10	17,404.8
103	Эрдэнэ	Батдорж	2023.03.31	A/155	Төмс хүнсний ногоо	0.10	17,404.8
104	Эрдэнэ	Баялагт оюу фийд	2023.05.22	A/256	Тэжээлийн ургамал	5.00	399,840.0
105	Эрдэнэ	Баялагт оюу фийд	2023.05.22	A/257	Тэжээлийн ургамал	5.00	399,840.0
106	Эрдэнэ	Калиммурат	2023.05.22	A/258	Тэжээлийн ургамал	5.00	399,840.0
107	Эрдэнэ	Хэрлэнчимэг	2023.06.16	A/429	Төмс хүнсний ногоо	0.10	17,404.8
108	Эрдэнэ	Оюунчимэг	2023.06.16	A/430	Төмс хүнсний ногоо	0.10	17,404.8
109	Эрдэнэ	Баянбаатар	2023.06.16	A/431	Төмс хүнсний ногоо	0.10	17,404.8
110	Эрдэнэ	Батмөнх	2023.06.16	A/432	Төмс хүнсний ногоо	0.10	17,404.8
111	Эрдэнэ	Бадам-Очир	2023.06.16	A/433	Төмс хүнсний ногоо	0.10	17,404.8
112	Эрдэнэ	Калиммурат	2023.06.16	A/474	Тэжээлийн ургамал	5.00	399,840.0
113	Эрдэнэ	Баялагт оюу фийд	2023.06.16	A/475	Тэжээлийн ургамал	5.00	399,840.0
114	Эрдэнэ	Баялагт оюу фийд	2023.06.16	A/476	Тэжээлийн ургамал	5.00	399,840.0
115	Эрдэнэ	Баялагт оюу фийд	2023.06.16	A/477	Тэжээлийн ургамал	5.00	399,840.0
116	Эрдэнэ	Баялагт оюу фийд	2023.06.16	A/478	Тэжээлийн ургамал	5.00	399,840.0
Нийт дүн						590.59	953,775,029.27

5. МУ-ын 18 нас хүрээгүй иргэнд газар эзэмшүүлсэн №5

д/д	Сумдын нэрс	Газар эзэмшигчийн нэр	Захирамжийн огноо		Зориулалт	Газрын хэмжээ /га/	Дуудлага худалдааны анхны үнэ
			огноо	дугаар			
1	Аргалант	Анударь	2019/10/22	A/301	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
2	Аргалант	Анарбаатар	2023/11/30	A/572	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
3	Сэргэлэн	Ч.Чойсүрэн	2019/7/16	A/414	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
4	Сэргэлэн	А.Хангал	2020/4/6	A/159	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
5	Сэргэлэн	Г.Мария	2020/4/13	A/173	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
6	Сэргэлэн	С.Хишигжаргал	2020/5/15	A/304	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
7	Сэргэлэн	С.Номин-Эрдэнэ	2020/6/15	A/445	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
8	Сэргэлэн	Б.Мөнхцэцэг	2020/7/3	A/530	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
9	Сэргэлэн	Б.Амарсанаа	2020/10/6	A/786	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
10	Сэргэлэн	О.Оюунзул	2021/10/14	A/578	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
11	Сэргэлэн	А.Мишээлт	2021/11/4	A/617	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.05	392,000.00
12	Сэргэлэн	Н.Маргад	2021/11/4	A/617	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
13	Сэргэлэн	Б.Энхжин	2021/11/9	A/621	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
14	Сэргэлэн	О.Оюунзул	2021/11/9	A/645	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
15	Сэргэлэн	О.Энхгэрэл	2022/6/17	A/604	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00

Газар олголт, эрх шилжүүлэлтийн байдал

16	Сэргэлэн	Г.Наранжаргал	2022/6/21	A/618	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
17	Сэргэлэн	Т.Төрбаяр	2022/6/21	A/625	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
18	Сэргэлэн	Н.Анх-Учрал	2022/6/27	A/666	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
19	Сэргэлэн	Н.Энх-Учрал	2022/6/27	A/666	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
20	Сэргэлэн	Л.Баярмаа	2022/6/27	A/666	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
21	Сэргэлэн	З.Золзаяа	2022/7/5	A/708	Гэр бүлийн хамтын хэрэгцээ	0.07	392,000.00
Нийт дүн						1.45	8,232,000.00

6. Газрын зориулалт, хэмжээ өөрчилсөн жагсаалт №6

д/д	Сумын нэр	Газар эзэмшигчийн нэр	Захирамжийн огноо		Зориулалт	Газрын хэмжээ /га/	Дуудлага худалдааны анхны үнэ
			огноо	дугаар			
1	Мөнгөнморьт	Эрдэнэ согоо ХХК	2020	A/101	Буга үржүүлжэг	98.90	474,720,000.0
2	Мөнгөнморьт	Д.Энхбайгаль	2022	A/154	Аялал жуулчлал	1.00	8,000,000.0
Нийт дүн						99.90	482,720,000.0

7. Газрын дуудлага худалдааны үнийг дутуу төлсөн иргэн ААН-ийн жагсаалт №7

д/д	Сумын нэр	Газар эзэмшигчийн нэр	Захирамжийн огноо		Зориулалт	Газрын хэмжээ /га/	Дуудлага худалдааны дутуу төлсөн дүн
			огноо	дугаар			
1	Баяндэлгэр	Б.Наранбаатар	11/11/2021	A/207	Чацаргана	1.00	4,320,000.00
2	Баянхангай	Ж.Отгонтуяа	5/25/2022	A/93	Фермер	5.00	1,399,136.0
3	Сэргэлэн	Дарханбаяр	12/23/2019	A/697	Үйлчилгээ	0.50	200,000.0
4	Сэргэлэн	Өнөрмөнх	3/3/2021	A/55	Худалдаа үйлчилгээ	0.02	18,000.0
5	Сэргэлэн	Золжаргал	9/17/2021	A/437	Мод үржүүлэг	2.45	11,573,280.0
6	Сэргэлэн	Изинис Эйрвэйз ХХК	5/31/2022	A/486	Тээвэр	4.06	21,561,100.0
7	Сэргэлэн	Аэро Монголия ХХК	6/13/2022	A/560	Агаарын тээвэр	4.39	30,090,720.0
8	Сэргэлэн	Мон-Аэртур ХХК	7/20/2022	A/741	Агаарын тээвэр	0.71	4,241,460.0
9	Сэргэлэн	Монгол Бэст еннури	5/13/2020	A/296	Үйлдвэр	2.50	18,000,000.0
10	Сэргэлэн	Пауэр бласт	5/18/2020	A/314	Үйлдвэр	4.68	39,403,200.0
11	Эрдэнэ	Ишбалдан	12/25/2023	A/1160	Аялал жуулчлал	1.51	12,080,000.00
12	Эрдэнэ	Нью шилэн интернешл ХХК	7/7/2023	A/886	Аялал жуулчлал	26.35	210,800,000.00
Нийт дүн						53.16	353,686,896.000

8. ОНӨҮГ-т газрын дуудлага худалдаагүй эзэмшүүлсэн жагсаалт №8

д/д	Сумын нэр	Газар эзэмшигчийн нэр	Захирамжийн огноо		Зориулалт	Газрын хэмжээ /га/	Дуудлага худалдааны анхны үнэ
			огноо	дугаар			
1	Баяндэлгэр	Төв эрдэнэс ххк	2023/6/26	A/112	Фермер	49.00	235,200,000.00
2	Эрдэнэ	Бөртэ Төрийн өмчит ААТҮГазар	2019/6/14	A/138	Амралтын газар	1.00	8,000,000.0
3	Эрдэнэ	Бөртэ Төрийн өмчит ААТҮГазар	2020/7/21	A/451	Хамгаалалтын зурвас	1.31	8,800,000.0
Нийт дүн						51.31	252,000,000.0

9. Төсөвт байгууллагад зайлшгүй хэрэгцээний бус эзэмшүүлсэн газар №9

д/д	Сумын нэр	Газар эзэмшигчийн нэр	Захирамжийн огноо		Зориулалт	Газрын хэмжээ /га/	Дуудлага худалдааны анхны үнэ
			огноо	дугаар			
1	Баян	ЗДТГ	2023/5/17	A/86	Газар тариалан	1,500.0	120,000,000.0
2	Баянжаргалан	ЗДТГ	2023/5/17	A/86	Газар тариалан	1,000.0	80,000,000.0
3	Эрдэнэ	ЗДТГ	2023/2/6	A/29	Газар тариалан	140.0	11,200,000.00
Нийт дүн						2,640.0	211,200,000.0

10. Улсын тэмдэгтийн хураамжийг ногдуулж, төвлөрүүлээгүй хавсралт №10

№	Хамрагдсан сумд	Иргэн	Аж ахуйн нэгж	Улсын тэмдэгтийн хураамж /сая төгрөг/
1	Алтанбулаг	301	10	2,200,000.00
2	Аргалант	515	47	3,900,000.00
3	Архуст	290	42	2,400,000.00
4	Батсүмбэр	1203	87	8,300,000.00
5	Баян	209	41	2,500,000.00
6	Баяндэлгэр	337	30	2,200,000.00
7	Баянжаргалан	124	8	900,000.00
8	Баян-Өнжүүл	149	8	1,000,000.00
9	Баянхангай	143	43	1,300,000.00
10	Баянцагаан	206	7	1,300,000.00
11	Баянцогт	807	63	5,500,000.00
12	Баянчандмань	1036	58	9,800,000.00
13	Борнуур	999	45	6,500,000.00
14	Бүрэн	118	22	900,000.00
15	Дэлгэрхаан	45	6	300,000.00
16	Жаргалант	492	12	3,100,000.00
17	Заамар	778	58	5,300,000.00
18	Зуун мод	957	26	10,100,000.00
19	Лүн	263	35	1,900,000.00
20	Мөнгөнморьт	536	14	3,400,000.00
21	Өндөрширээт	362	15	2,300,000.00
22	Сэргэлэн	4061	157	25,300,000.00
23	Сүмбэр	257	58	2,100,000.00
24	Угтаалцайдам	301	137	3,200,000.00
25	Цээл	83	4	600,000.00
26	Эрдэнэсант	302	43	2,200,000.00
27	Эрдэнэ	1399	96	9,400,000.00
Нийт дүн		16,273	1,172	117,750,000.00

11. Нөхөн бүрдүүлэх шаардлагатай нэгж талбар хавсралт №11

№	Сумын нэр	2022 оны Улсын бүртгэл, Нийт өмчлөгч, эзэмшигч, ашиглагч	2024 оны нийт мэдээллийн санд бүртгэлтэй нэгж талбар	Нийт нөхөн бүрдүүлэх шаардлагатай нэгж талбарын тоо	51 өргөдлийн төрлөөр 2024.11.18-ны байдлаар бүртгэсэн нэгж талбарын тоо
1	Алтанбулаг	6917	7796	452	71
2	Аргалант	5032	6035	0	34
3	Архуст	1494	1645	0	84
4	Батсүмбэр	7808	7226	582	265
5	Баян	2609	2318	291	136
6	Баяндэлгэр	2356	2188	168	41
7	Баянжаргалан	1229	986	243	21
8	Баян-Өнжүүл	1090	653	437	2
9	Баянхангай	1726	1485	241	32
10	Баянцагаан	1228	1003	225	14
11	Баянцогт	2788	3464	0	78
12	Баянчандмань	15313	9997	5316	299
13	Борнуур	5607	4809	798	283
14	Бүрэн	1916	1678	238	77
15	Дэлгэрхаан	675	319	356	5
16	Жаргалант	6211	5428	783	116
17	Заамар	2806	2052	754	81
18	Зуунмод	6542	5693	849	73
19	Лүн	3291	2137	1154	48
20	Мөнгөнморьт	2978	1503	1475	115
21	Өндөрширээт	1058	889	169	1
22	Сэргэлэн	15800	18102	589	460
23	Сүмбэр	1275	1315	0	72
24	Угтаалцайдам	1688	1300	388	28
25	Цээл	2176	2344	0	4
26	Эрдэнэ	15763	13464	2299	240
27	Эрдэнэсант	3006	2779	227	91
	дүн	120382	108608	18034	2771

12. Зөрчлийн нэгтгэл хавсралт №12

№	Зөрчлийн утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Сумдын газар эзэмшиж, ашиглаж байгаа иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагууд 2019-2023 оны газрын төлбөрийн орлогыг төсөвт төвлөрүүлээгүй зөрчил байна.	27	2,330,398.1			27	2,330,398.1		
2	Сумдад газрын эрхийг шилжүүлэхдээ 2019-2023 онд эрх шилжүүлсний орлогыг төсөвт төвлөрүүлээгүй байна.	15	793,176.0	15	793,176.0				
3	Сумдад газар олгохдоо улсын тэмдэгтийн хураамжийг төвлөрүүлээгүй байна.	27	117,750.0	27	117,750.0				
4	Газрын тухай хууль зөрчиж хэмжээ хэтрүүлэн болон давуу эрхээр эзэмшүүлсэн, шаардлага хангаагүй иргэн ААН-д эзэмшүүлсэн, 18 нас хүрээгүй иргэнд газар эзэмшүүлсэн, газрыг дуудлага худалдаа зохион байгуулалгүй эзэмшүүлсэн, газрын дуудлага худалдааны үнийг дутуу төлсөн, ОНӨҮГ-т газрын дуудлага худалдаагүй мөн төсөвт байгууллагад зайлшгүй хэрэгцээний бус газар эзэмшүүлсэн.	16	8,118,382.1			16	8,118,382.1		

5	Газрын тухай хууль тогтоомж зөрчсөн Засаг дарга, газрын даамал нарт хуульд заасан хариуцлага тооцдоггүйгээс гэр бүлийн хамтын хэрэгцээний газрыг хуульд заасан хэмжээнээс хэтрүүлэн олгодог, дуудлага худалдаагаар эзэмшүүлэх газрыг үнэ төлбөргүй эзэмшүүлдэг зөрчил буурахгүй байна.	1	-					1	
6	Газрын эрхээ эзэмшүүлж байгаа шийдвэрүүд болон газрын тухай хуулийн хэрэгжилтэд тавих хяналтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.	1	-					1	
7	Төсөвт байгууллагын эзэмшиж байгаа газрын эрхийг иргэн, ААН-д шилжүүлэх шийдвэр гаргасан байна.	1	-					1	
8	Газрын даамал, татварын улсын байцаагч нарын хамтын ажиллагааг татвар, хураамжийг төвлөрүүлэх талаарх арга зүйгээр хангаж ажиллаагүй байна.	1	-					1	
Нийт дүн		89	11,359,706.2	42	910,926.0	43	10,448,780.2	4	-